

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—
Poštno-čkovni rač. 10.603.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo in upravništvo: Maribor, Koroška 5.
Telefon 2113.

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrt strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.—.

1935 — odločilno leto.

V zadnji številki smo objavili članek »Ženevskega lista«, ki se v njem na poučen in pregleden način razpravlja o vojni in miru ter se kaže na države, ki so trdnjave miru, in tudi na takšne države, kjer bi mogla vznikniti nevarnost vojne. Danes obveščamo svoje čitatelje o besedah uglednega zunanjega ministra čehoslovaške republike g. dr. Beneša, ki jih je pretekli teden govoril v čehoslovaškem parlamentu o položaju v Evropi. Čehoslovaški zunanji minister kajpada ne pokazuje na države, kjer bi mogla vznikniti vojna nevarnost. To mu njegov odgovornostni položaj ne dopušča. Pokazuje pa na zadušljivo ozračje, ki vlada v Evropi in ki bi moglo povzročiti mednarodno eksplozijo. Položaj je tak, da bo po dr. Beneševem mnenju leto 1935 odločilno leto: vodilo bo do razpota med vojno in mirom.

In kdo bo ohranil in obranil mir v Evropi? Edino le Zveza narodov. Ona je naše veliko upanje in zaupanje, da bo zavezila nevarnosti, ki pretijo Evropi in njeni kulturi. Zveza narodov je edina in poslednja sila, ki kljubuje vsem tistim, ki morda želijo vojno, sila, ki je militaristična stremeljenja pobijala ter je opomin vsem onim, ki bi hoteli brez rizika za se pograti človeštvo v strašne boje in pokolje. Za svetovno javnost je Zveza narodov edino stvarno jamstvo za ohranitev miru. Mi bomo radi tega, tako je rekel dr. Beneš, nadaljevali svojo dosedanjo politiko v zvezi z Malo antanto in vzporedno s Francijo, zavedajoč se, da s tem pripomoremo k ohranitvi miru. Temu namenu tudi služi naša tesna zveza z Balkansko zvezo (zvezo Grčije, Jugoslavije, Rumunije in Turčije). Vse te države delujejo rame ob rami za ohrani-

nitev miru ter so v tem oziru dobile močno podporo z vstopom sovjetske Rusije v Zvezo narodov.

Razčlenjujoč splošni mednarodni položaj, je dr. Beneš glede na Avstrijo izjavil, da je vprašanje njene neodvisnosti še nerešeno. Mala antanta je svoje mnenje določno povedala ter ga je pri razpravah v Ženevi nanovo opredelila. Brez sporazuma z Malo antanto ni zadovoljive rešitve tega vprašanja. Ni tudi izključena možnost, da v tej zadevi pride do sporazuma z Nemčijo. Jako kočljivo je tudi vprašanje Posarja ter bi moglo v bližnji bodočnosti izzvati resne konflikte. V našem interesu je, da pride po januarskem plebiscitu v Posarju do take ureditve, ki ne bo ovirala sporazuma med Nemčijo in Francijo. Splošni mednarodni položaj je označen z medsebojnim čakanjem in zbiranjem novih moči v svrhu ustvarjanja novih front.

Dr. Beneš je končno izrazil svoje osebno mnenje, da bo prihodnje leto odločilno za usodo Evrope. Vsak večji dogodek bi lahko v današnjem ozračju deloval kakor bomba. Leto 1935 bo za Evropo in za nas vse izredno težavno leto. V 12 do 18 mesecih se bo Evropa znašla na razpotju in se bo morala odločiti za vojno ali mir. Odločiti se bo treba o nadaljnji usodi vse evropske civilizacije in kulture. Čehoslovaški narod bo branil svoje edinstvo in svojo državo. Vztrajal bo pa tudi odločno pri sodelovanju s svojimi prijatelji in zavezniki, da se ohrani mir in civilizacija v Evropi. V tem pogledu je posebno dragoceno jamstvo za mir sodelovanje Francije in Anglije, ki lahko očuvata mir, če vedno ostaneta čvrsti in odločni pri ostvarjanju postavljenih ciljev.

*

bra. Francoski tisk je sprejel novo vlado narodne združitev pohvalno.

Zmaga demokratske stranke pri volitvah v senat in zbornico v Združenih državah Severne Amerike. Ameriški predsednik Roosevelt in njegova demokratska stranka sta sijajno zmagala pri senatnih in zborničnih volitvah 6. novembra t. l. Pri teh volitvah so doživeli republikanci največji poraz, kar jih pomnijo. Volitve so potrdile, da so Amerikanci za gospodarsko politiko priljubljenega predsednika Roosevelta. V ameriški zbornici je 435 poslancev. Od teh so dobili demokrati 317, republikanci 102, naprednjaki 7 in farmerji 5 mandatov. Senat šteje 96 članov. Tokrat je bilo treba izvoliti tretjino senata, to je 32 senatorjev. Dozdaj so imeli v senatu demokrati 60 mest, republikanci 35 in laboristi 1. Po najnovjših senatnih volitvah bodo imeli demokrati v senatu 69 mandatov, republikanci 23, naprednjaki 1 in farmerji 1. Mandat ameriškega senatorja traja 6 let in imajo v senatu demokrati zagotovljeno večino do leta 1940. Ameriške združene države imajo 48 državnih guvernerjev, od katerih so jih izvolili na novo pri tokratnih volitvah 33.

Pred vrati pekla.

Trojne vrste ljudje se zavzemajo, oz. se zanimajo za komunizem. V prvi vrsti so mladi ljudje, ki nimajo premoženja, a vročo kri, ki po svoje, dostikrat iz idealnega stališča, ljubimkujejo s komunizmom. V drugi vrsti so tisti, ki žele postati voditelji te smeri in upajo na gmotno izboljšanje, na materialni dobiček. Ti nimajo v svojih srcih več nobenih idealov, so po svojem duhu pravi komunisti. V tretji vrsti so ljudje brez značaja, koristolovci, ki so povsod zraven, kjer je nered in preukcija.

Komunizem je mogoč le pri prav dobrih in plemenitih ljudeh. Prvi kristjani so imeli vse skupno, nekaj prostovoljen komunizem, a so živeli kakor angeli. Dandanes uspeva komunizem le v samostanih, kjer imajo vse skupno, a posamezniki živijo v prostovoljnem uboštvo. Pri navadnih zemljanih komunizem ni mogoč, izpremeni se v suženjstvo in trinoštvo.

V Rusiji vlada komunizem, a vlada tudi suženjstvo. Nekaj stotisoč gornjih »sodrugov« vlada in imajo vsega po volji, drugi so sužnji in prejema potrebnega živila le na karte. A dosti jih je, ki niti kart ne dobivajo, to so takozvani »lišenci«. Kljub temu naši sodrugi radi



Odstop francoske vlade. V zadnjem času se je veliko pisalo o spremembi francoske ustave, katero je tiščal v ospredje ministrski predsednik Doumergue. Proti predrugačenju ustave so bili vplivnejši radikali, ki so izzvali krizo in padec vlade. Na seji ministrskega sveta dne 8. novembra so odstopili radikalni ministri: Herriot, Berthod, Bertrand in Queuille. Predsednik vlade Gaston Doumergue je podal

nato pismeno ostavko cele vlade, katero je sprejel predsednik republike Lebrun. Predsednik je najprej ponudil mandat za sestavo vlade prejšnjemu ministrskemu predsedniku, ki je pa ponudbo odklonil. Za Doumerguejem bi naj bil sestavil novo vlado zunanji minister Laval, ki se je tudi zahvalil za ponudbo. Za Lavalom je dobil mandat minister za javna dela Flandin, ki ga je sprejel in je pričel s pogajanjem za sestavo svoje vlade.

Nova francoska vlada. Bivši minister za javna dela Pierre Flandin je dne 9. novembra sestavil novo vlado, ki se je predstavila parlamentu dne 13. novem-

Kraljeve slike.

Slika Nj. Vel. kralja Petra II. v velikosti 23—31 cm, ki jo je naslikal Božidar Jakac, je že gotova in se jo dobi za ceno 15 Din v

Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.

višejo sovjetsko Rusijo kot raj. Rusija pa ni raj. Za to je dosti dokazov. Tja se bežalo dosti avstrijskih marksistov, a več se jih je vrnilo, ker tam niso našli raja. V Rusiji je ostalo za časa svetovne vojne dosti vojnih ujetnikov; pomenili so se, vstopili so v službe, nekateri so prišli do blagostanja. Če bi bilo v Rusiji dobro, ki ti ljudje gotovo radi ostali tamkaj, a razočarani se po toliko letih vračajo v domovino, češ, tam ni mogoče živeti. V naših krajih se nahajajo še tudi bivši ruski vojni ujetniki, a tem niti na um ne pride, da bi se povrnilo domov.

Pred kratkim je bila v Leningradu neka francoska družba — turisti. Med njimi je bil Peter Chaplin (Šaplen), ki je o utisih v tem mestu napisal članek v pariškem listu »Matin«. Značilno je, da je članku dal naslov »Pred vrati pekla«. Članek so seveda s slastjo objavili tudi ruski listi. Pisatelj pravi, da je Leningrad umirajoče mesto. V mnogih oknih so šipe razbite. Ljudje obeh spolov so zelo priprosto oblečeni, vsi brez pokrival, otroci so blede in vsi bosi, poslopja zanemarjena. Povsod revščina!

Ogledali so si oddelek kipov, podob, križev in drugih predmetov cerkvene ga značaja, katere so boljševiski naropali v cerkvah. Srebrn križ s Kristusovo podobo stane 120 frankov, ikone (podobe) po 300 frankov itd. Za 3000 frankov je prodajalka ponujala portret soproge Aleksandra II. Ponujala je tudi slike štirih hčera Nikolaja II. Eden izmed turistov se ni mogel zdržati, da bi ne rekel: »Čudno, da iščete dobiček iz slik svojih žrtev.« Po teh besedah je prodajalka, ki je bila doslej zelo ljubezniva, izpremenila svoj izraz in je postala hladna. Da bi ne nastal kak »incident«, se je dotični turist naglo odstranil.

Vse razkošne prodajalne v velikem mestu so zginile, vidijo se le navadne trgovine, pred katerimi stoji dolga vrsta ljudi, ki žele kupiti na karte najpotrebnejša živila. Tako opisuje Peter Chaplin sovjetski raj. Želimo, da bi to »rajsko« življenje na sebi izkusili vsi naši oboževalci komunistične Rusije.

Pomenljivo je tudi to-le: Letos septembra je sovjetska vojna mornarica z veliko ladjo »Marat« in dvema minonoscema obiskala poljsko pristanišče Gdinjo. Poljski mornarji so jih slovesno sprejeli, prirejali so jim na čast gostije, peljali so jih v Varšavo, kjer so sovjetski mornarji kupili po dva do tri pare čevljev. Toda, ko je sovjetska vojna mornarica hotela odpluti, se nista več pokazala dva poveljnika in 80 mor-

narjev. Iskali so jih, a jih seveda niso našli. Najbrže so rajec ostali v »buržuj-skem peklu«, kot bi se bili vrnili v »komunistični raj«.

V Rusiji je gotovo zato tak pekel, ker tam vladajo tujci, ruski narod je samo suženj. Stalin sam je Gruzin, torej tujec, in je dosti svojih ljudi spravil na višja mesta. Glavno vlogo pa igrajo židje. Judje imajo največji vpliv v notranji in zunanji politiki. Ti ljudje seveda nimajo srca za narod, marveč le za-se in za marksizem. Zato držijo ljudstvo vedno pod bičem, gonijo ga v izgnanstvo, zlorabijo ga za nasilno delo ter ga izpostavljajo gladi. Na zunaj zastopajo Rusijo skoraj sami židje. Litvinov je žid; izmed njegovih treh namestnikov je Krestinski oženjen z židinjjo; Sokolnikov je žid in Karahan Armenec. Izmed svetnikov zunanjega ministrstva sta Lapinski in Radek žida. Poslanik v Parizu, Dvoglevskij, je žid; Majskij v Londonu, Petrovskij na Dunaju, Jurenev v Tokiju in še mnogi drugi so židje, le Potemkin v Rimu, Aleksandrovskij v Pragi in Antonov-Ovsjenko

v Varšavi so Rusi. Trgovski predstavniki v Berlinu, Tokiju, Parizu, Rimu in Rigi so sami židje. Predsednik Čeke je žid Jagoda in izmed osem članov je pet židov. Poleg Gruzinov in Judov je pa še precej Armencev, Latišev in drugih narodnosti na vodilnih mestih; vsi ti niso prijatelji ruskega naroda.

Tako je Rusija v resnici pod oblastjo tujcev, ki jo brezsrčno tlačijo in izrabljajo. Kakor je znano, so bili pred svetovno vojno najhujši marksisti v Rusiji Judje, Gruzinci in Armenci. Po preukuciji so pa prišli ti ljudje do oblasti, a so ostali besni marksisti. Ti zdaj vladajo ruski narod, a da ga lažje vladajo, mora stradati, ker lačen človek se rajše ukloni. In da bi narod lažje obdržali v oblasti, so vpeljali kolhozna (skupna) gospodarstva in kolhozom na čelo so postavili judovske marksiste. Zato je Rusija v resnici »raj za Jude in marksiste«, pekel pa za krščanski, mehko čuteči ruski narod. Vsled tega noben pravi Slovan in Slovenec ne more ljubimkati z judovskim marksizmom.

Al. Kokelj.



Svetovni evharistični kongres. Letos se je ta kongres z izredno veličastnostjo in hkrati z iskreno pobožnostjo vršil v Buenos Airesu, glavnem mestu Argentine v Južni Ameriki. Čez dve leti se bo vršil v mestu Manili, glavnem mestu Filipinskih otokov, ki ležijo v Velikem ali Tihem Oceanu (morju) južno od Kitajske in severno od Avstralije. Prej je to otočje bilo pod vrhovno oblastjo Španije, od ameriško-španske vojne leta 1898 pa je pod oblastjo Zedinjenih držav Severne Amerike. Pod špansko oblastjo je katoliška cerkev na Filipinskih otokih bila v cvetočem stanju, potem pa jo je zadela katastrofa. Veliko je pomanjkanje duhovščine, ker je kolonialna vlada — Filipinski otoki so kolonija Zedinjenih držav — izgnala 700—800 španskih duhovnikov in odstranila redovnike. So župnije z 6000 do 10.000 duš brez duhovnika. Posebno hudo je na deželi, kjer morejo duhovniki svoje posamezne dušnopastirske postaje obiskati samo dva- do trikrat na leto. Hujše je to kot pa v pokrajinah poganskih misijonov. Kako je v teh razmerah z verskim življenjem, ni treba opisovati. Širi se vedno bolj in bolj pogansko mišljenje in življenje, katero podpira državna brezverska šola. Da bi zavedni katoličani pošiljali svoje otroke v zasebne katoliške šole, je rad tega nemogoče, ker takih šol ni. Ni namreč sredstev za zgradbo in vzdrževanje zasebnih šol, v to svrhu potrebna podpora iz bogate Amerike pa se zaman pričakuje. Tako vedno bolj propadata vera in nravnost, bohotno pa se je razmahnila nevera ali vsaj verska mlačnost in nemoralno življenje. Evharistični kongres leta 1936 bo imel nalogo, da na tem otočju poživi vero ter dvigne ljudstvo iz brezdna, ki se v njem nahaja sedaj, do višine krščanske kreposti.

Kristus na Montblancu. Najvišja gora v Evropi — Montblanc — je cilj pre mnogim potnikom in turistom. Njegovega vrha ne doseže vsakdo, ki pride do njegovega vznožja. Komur ni sreča mila, da bi se povzpел na vrh, ki je pokrit s snegom ter oblegan z viharjem in nevihto, ostane v mestu Chamonix, ali pa v vasi Les Houches, ki je temu gorskemu orjaku še bližja. Nad vasjo se dvigajo strmi vrhovi, Rdeče Igle imenovani. Na eni teh Rdečih Igel, vprav nasproti glavni gmoti Montblanca (Bele gore), so zadnji čas dogotovili neko zgradbo, ki je edinstvena na svetu: orjaški kip blagoslavljajočega Kristusa. Idejo tega kipa je sprožil in določno opredelil vaški g. župnik. Izvršitev te misli pa so omogočili tisti, ki so v to svrhu prispevali milodarje. Kip stoji na jako vidnem kraju 1200 m nad vasjo. Kristusov kip je izdelan iz marmorju podobnega kamna ter je visok 26 m; podlaga, ki na njej stoji, je zgrajena kot kapelica. Notranjost kapelice je opremljena preprosto, pa lepo. Zadaj za oltarjem je okno, odkoder je čudovit pogled na najvišjo evropsko goro. Kristus je tako upodobljen, da dviga desnico v blagoslov. Čaroben je pogled nanj zlasti zvečer, ko se kip razsvetli z žarometi. Tako proslavlja veličastna priroda njega, ki je njen stvarnik in milostni kralj.

Vrnitev in hvala katoliški cerkvi. Carigrajski patriarh Nestorij je zanimal, da bi se smela Marija imenovati Mati božja, ter je krivo tolmačil razmerje med božjo in človeško naravo Kristusovo. Njegov nauk, ki ga je občni cerkveni zbor v Efezu — v Mali Aziji — obsodil leta 431 kot krivo vero, se je ohranil v Mezopotamiji (pokrajina med rekama Evfrat in Tigris), v Perziji in v Prednji Indiji ob takozvani Malabarski obali. Nekaj teh malabarskih Nestorijancev (bilo jih je 15 tisoč) se je vrnilo v katoliško cerkev pod vodstvom dveh škofov: Mar Ivanios et Mar Theophilos. Zgodilo se je to l. 1931. Cilj obeh škofov je, da pridobijo vse

rojake — krivoverce za katoliško vero. Mar Theophilos se je nedavno vrnil iz Evrope, kjer je potoval 10 mesecev, ter izjavil naslednje: »V največjo tolažbo, ki mi bo ostala kot najljubši spomin, mi je na mojem evropskem potovanju bilo, da so me vsi: verniki, duhovniki, škofje, nadškofje in kardinali, povsod sprejeli kot brata, čeprav sem bil tujec. Po dobi ločitve in osamljenosti, ki sem v njej prej živel, se zahvaljujem Bogu, ki mi je v svoji dobrotljivosti po-

kazal pot v svetovno cerkev Kristusovo. Kako pametno je tukaj vse! Kako nespametno je vsako drugo pojmovanje o načinu božje časti in službe! Prekrasni dokazi žive vere, ki sem jih doživel v velikih romarskih cerkvah Evrope, me spremljajo kot dragocen spomin v domovino. Še sedaj me prevzame ginjenost, ako mislim na obiske pri sv. Očetu, ki me je štirikrat sprejel ter dal tako lepe dokaze svoje ljubezni!«

Kurat Matija Ljubša †

V celjski bolnici je preminul 11. novembra popoldne vpokojeni kaznilniški kurat g. Matija Ljubša.

Rajni se je rodil 24. 2. 1862 pri Sv. Antonu v Slov. goricah in je prejel mašniško posvečenje leta 1887 v Gradcu. Nekaj let je kaplanoval ob meji graške in lavantinske škofije, nakar je dobil mesto kurata v kaznilnici Karlu pri Gradcu. Kot vpokojeni kaznilniški duhovnik je živel dokaj let v Gradcu. Bil je velik prijatelj in buditelj naših slovenskih visokošolcev, ki so bili člani katoliškega akademskega društva »Zarja«, kojega častni član je bil blagopokojni. Mnogo je storil z besedo in nasveti v društvu »Kres«, v katerem so se zbirale v Gradcu slovenske služkinje.

Po prevratu je moral tudi g. Ljubša zapustiti Gradec. Prišel je v Maribor in prejel zaposlitev v upravi listov Cirilove tiskarne.

Iz Maribora se je preselil v Celje in je bil zaposlen v pisarni mestne župnije do svoje smrti.

G. kurat je bil liki mravlja marljiv tudi na polju zgodovine in je bil priznan v tej stroki, s katero se je začel pečati že v mladih kaplanskih letih. Napisal je mnogo zgodovinskih člankov, sestavkov in opisov.

Po svoji naravi je bil g. Matija vesel, družaben, radodaren in vsakemu na uslugo. Predvsem pa treba naglasiti njegovo navdušeno narodnost pod rajno Avstrijo, ko je bilo težko, povdarjati in se zavzemati v Gradcu v javnem življenju za slovensko stvar.

Blagemu, delavnemu ter slovenski narod požrtvovalno ljubečemu g. kuratu ohranimo časten ter hvaležen spomin. Spominjajmo se ga v naših molitvah!

R. I. P.!



Nesreče.

Občutna požarna škoda. V Jelenčah na Pesnici pri Mariboru je pogorelo v noči bolj na samem stoječe gospodarsko poslopje, last posestnika Avgusta Frajzmana, ki ni bilo niti zavarovano. Zgorel je hlev s krmom in znaša škoda 150.000 Din. Najbrž je zažgal kak potepuh, ki je hotel prenočiti na samotnem hlevu in je prižigal vžigalice.

Posestnica pogorela. V Stražgojncih pri Ptujju je uničil od zlobne roke podtaknjen požar posestnici Prosenjak gospodarsko in del. stanovanjskega poslopja.

Smrtna nesreča otroka. Na Frankolovem je padla enoletna hčerka kuharice Marije Štimulak z zapečka na razbeljen štedilnik, kjer se je tako opekla, da je podlegla opeklinam v celjski bolnici.

Smrtna avtomobilska nesreča. Dne 8. novembra se je pripetila na cesti med Žalcem in Št. Petrom v Savinjski dolini avtomobilska nesreča, koje smrtna žrtev je postal Ivan Uršič, posestnikov sin iz Podloga pri Št. Petru. Kolesar Uršič je zadel v avtomobil trgovca Josipa Rojnika s Polzele, ki je pripeljal iz nasprot-

ne strani. Trčil je z glavo ob blatnik. Udarec je bil tako silen, da je kolesarju počila lobanja in je hitro izdahnul.

Razne novice.

Zagoneten krvav slučaj. Dne 8. nov. so pripeljali v delavnice državnih železnic v Mariboru salonski voz iz Beograda v pregled. Na podstavku voza pa so opazili delavci znake človeške krvi, in našli so tudi manjše koščke mesa. O tem so obvestili vodstvo delavnice, ki je



KAKAO ZA 4 OSEBE 1

Pridna gospodinja skrbi, da so člani njene družine vedno krepki in zdravi. Zato jim nudi za zajtrk skodelico kakaoa. Posebno slasten in tečen je **Mirim kakao**, ki ga dobite pri vsakem trgovcu. Zavitek **Mirim kakaoa** za štiri osebe velja samo Din 1.— 1133

takoj javilo zadevo pristojni varnostni oblasti. Tja se je podal uradni zdravnik v spremstvu policijskega uradnika ter ugotovil, da so koščki mesa človeški. Uradni zdravnik je našel pri natančnejšem pregledu košček lobanje, katerega so se držali daljši ženski lasje kostanjeve barve. Po zdravnikovem mnenju in ugotovitvah je bila nesrečnica ženska, ni pa ugotovljeno, ali se je zgodila smrtna nesreča, ali je ženska izvršila samomor, ali pa se je nad njo izvršil zverinski zločin. Madeže krvi in koščke mesa so očistili delavci, predstojništvo mariborske policije pa je razposlalo vsem postajam ob progi Maribor—Beograd okrožnico, v kateri poizveduje, kje bi se bilo zgodilo strašno dejanje, katerega žrtev je postala neznana ženska.

Od modrasa pičena. Delavčeva žena Marija Poškova v Polulah pri Celju je razvešala perilo. Pri tem opraviču jo je pičil modras in so jo oddali v celjsko bolnico.

Naplavljeno truplo. Pri Rogoznici na Dravskem polju je naplavila Drava truplo 40letnega, neznanega moškega, ki je moralo biti že dalje časa v vodi. Neznavec je bil brez vsakih listin.

Mladega hribolazca pogrešajo. 25letni Jožef Jezeršek iz Šiške pri Ljubljani se je podal dne 27. oktobra v planine z obljubo, da bo doma za praznik Vseh svetnikov. Vzel je s seboj živeža za 3—4 dni in pripovedoval, da se bo podal v družbi dveh Ljubljancin in dveh Kamničanov z Velike Planine preko Konja in Planjave na Sedlo, na Koroško Sedlo in na Krvavec. Ker je bilo za Vse svetnike skrajno slabo vreme, se pri Jezerškovih niti vznemirjali niso, ker Joška še ni bilo s planin. Prepričani so bili, da čaka v kaki planinski koči na zboljšanje vremena. Ko pa fanta ni bilo na spregled 11 dni, se je podal oče v Kamnik na tajništvo Planinskega društva in povedal, da je morda sin ponesrečil kje v gorah. Kamniški planinci raziskujejo zagonetno zadevo.

Blaznikova »Velika pratika« za leto 1935 je izšla letos že devetdesetič. Za ta jubilej je prav lepo in primerno opremljena. Znano je, da hočejo imeti Slovenci samo to pratiko, ne samo pri nas doma, temveč tudi v inozemstvu, v Ameriki, Nemčiji, Avstriji, Italiji itd. Ta edino prava in res domača pratika se naroča pri tiskarni I. Blasnika nasled. v Ljubljani. 1030

Obžalovanja vredni slučaj.

Aretacija pod sumom rop. Orožniki iz Lučan so zaprli 31letnega Josipa Čepe iz Slemenca pri Selnici nad Mariborom, o katerem gre glas, da se je preživljal s tihotapstvom. V Avstriji so ga celo osumili rop, češ, da je napadel v tihotapski družbi švercerja in ga je prisilil z orožjem v roki, da mu je izročil 4000 Din vredno pritihotapljenega blaga. Čepe je zaprt v Arvežu na avstrijski strani ob severni meji in taji očitani mu zločin.

Vlomilec okradel staro vdovo. — V Šmartnem pri Litiji stanuje v pritlični hišici na dvorišču peka Drčarja 80letna vdova po železničarju Reza Razpotnik. Bable je šlo zjutraj v cerkev k sv.



maši. Ko se je vrnila, je našla vrata v stanovanje odklenjena in vlomljen kovček, v katerem je hranila denarne prihranke in zlatino. Vlomilec ji je odnesel 7000 Din v bankovcih po 1000 in

100 Din, nekaj srebrnega denarja ter zlatino. Škoda znaša 10.000 Din. Orožniki so ugotovili, da je izrabil dolgoprstnež starkino odsotnost. Odprl je z vitrihom vrata, z dletom je dvignil pokrov na kovčku ter izmaknil denar in zlate predmete.

Obsodba radi prekoračenja silobrana. Avgust Dežnikar, 20letni posestniški sin iz Stopnika pri Vranskem, je zabel dne 14. oktobra z nožem v srce svojega brata Franca, ki je v nekaj minutah izdahnil. Obtoženi se je zagovarjal pred celjskim sodiščem dne 11. novembra s silobranom in je bil obsojen na eno leto strogega zopora radi prekoračenega silobrana.

Obsodba radi ponarejanja kovancev. Franc Šubelj, 24letni brezposelni ključavničar, se je mudil na domu v Črnučah pri Ljubljani, kjer si je napravil kovnico za izdelovanje 20- in 50-dinarskih kovancev. Izdelal je okrog 25 koladov. Potvorbe je razpečeval po trafikah in malih trgovinah, dokler ga niso prijeli. Šublja so obsodili v Ljubljani dne 6. novembra radi ponarejanja ter razpečavanja ponarejenih kovancev ter radi divjega lova na 3 leta ječe in še

3780 Din denarne kazni, odnosno 63 dni nadaljnega zopora.

Obsodba radi uboja finančnega podpreglednika. Na Kumu pri Radečah je bilo letos dne 26. avgusta žegnanje. Veliko ljudi je prišlo na Kum že v soboto dne 25. avgusta zvečer. Ker se je bilo bati, da bo prišlo do preteopov, je zbrala oblast na Kumu 15 orožnikov. Pred krčmo na Kumu, v kateri so se prepirali kmečki fanti in delavci, je sedel zunaj finančni podpreglednik Anton Kovačič iz Radeč pri Zidanem mostu. Fantje so napadli financarja, češ, da je govoril proti rudarjem in so ga tako obdelali, da je podlegel poškodbam v ljubljanski bolnici dne 27. avgusta t. l. Dne 9. novembra je bila izrečena nadubijalci naslednja sodba: 25letni Jožef Plahuta iz Toplic pri Zagorju, ki je bil že nekajkrat kaznovan, na 6 let robije; 27letni Rudolf Hribovšek, ključavnič. pomočnik iz Podkrajja pri Zagorju, na 5 let robije; 28letni Ivan Grahek, rudar iz Preske pri Zagorju, na 3 leta robije; 21letni Ciril Šteban iz Zgornjega Kišovca pri Zagorju na 3 leta robije; 20letni Otmar Peterlin, rudar iz Podkrajja pri Zagorju, na 3 leta strogega zopora; 22letni Dragotin Peterlin iz Podkrajja pri Zagorju na eno leto in osem mesecev strogega zopora.

Prostovoljno pod vlak. Dne 5. nov. zvečer se je vrgel pod vlak med postajama Bled in Podhom mizarski pomočnik Venčeslav Mesič iz Polzele. Lokomotiva mu je odrezala levo nogo v kolenu in desno čisto proč. Nesrečnež je bil hitro mrtev.

Reparski napadelec pred sodniki. Dne 10. novembra je sedel v Celju na zatožni klopi 51letni Alojz Požun, rodod iz



Murat Matija Ljubša †.



Proslava 50letnice prve bolgarske divizije.

Desno:

Nemški poslanik von Papen na proslavi junakov, ki so padli med vojno in počivajo na avstrijskih tleh. Proslava se je vršila na Dunaju. Na sliki vidimo desno poslanika Papena, ki podaje roko avstrijskemu ministru majorju Feyu.



Zabukovja, brezposelni kovaški pomočnik in že večkrat kaznovan radi tatvine. Letos se je splazil v družbi z dvema pomagačema v noči 28. septembra k hiši Janeza Goliča, premožnega posestnika v Gornjem Obrežu pri Artičah. Odrpli so vrata, ki so bila znotraj zaprta z dvema zapahoma, vstopili v vežo in čakali na gospodarja. Golič se je kmalu prikazal. Dva tolovaja sta ga zagrabila, tretji mu je grozil z vilami. Napadeni je zakričal, prihittel mu je na pomoč hlapec, roparji so morali pobegniti brez plena. Požun je na pobegu padel in zašel na ta način v pest pravic. Alojzij Požun je bil zgoraj ome-

njenega dne v Celju obsojen na 2 in pol leta ječe.

Slovenska Krajina.

Še enkrat organisti. Poročali smo že, da je večina kantorskih služb v naši Krajini zasedena od ljudi, ki že imajo službo ali penzijo. V naši Krajini pa je več brezposelnih absolventov orglarske šole, ki ne morejo dobiti primerne službe. Na svojem sestanku so ti organisti obsodili tako krivico. Pravijo med drugim: »Žalosten, naravnost krivičen in vse obodbe vreden znak sedanje dobe je, da se še ne uvidi, da na kantorska mesta spadajo tisti,

ki so se za to posebej izobraževali. In neopravičljivo je, da se kantorska služba opravlja od stanu, ki je že preskrbljen z izdatnim kosom kruha, dočim morajo pravi kantorji stati ob strani in stradati.« Tako kantorji, in vsak socialno čuteč človek jim mora dati prav. Ne, katerim pa besede naših kantorjev niso bile dovolj in to tudi takim, ki imajo vedno socialno čuteč človek jim mora dati prav. Nebojte se nobene zamere, sedanji kantorji itak sami vidijo, da je to socialna krivica, in gotovo se bodo sami odpovedali temu postranskemu zaslužku, če bodo le malo o celi zadevi razmišljali. Kako bodo živeli mladi kantorji, pa vas naj nič ne skrbi. Tudi orgle bodo najbrž boljše pele tem mladim, gibčnim rokam in časa bodo imeli dovolj, da bodo vadili tudi izvincerkveno petje in posvetili skrb mladinskim pevskim zborom. Če so verniki zadovoljni s sedanjimi kantorji, bodo ravnotako ali pa še bolj z mladimi močmi.

Črensovci. V nedeljo dne 4. novembra je bilo naše Prosvetno društvo sestanek, na katerem je predaval o vzgoji mladine g. kaplan Bejek. Sestanek je bil lepo obiskan. Člani se pripravljajo na igro »Zloba in zvestoba«.

Turnišče. G. Ivan Greif, večletni provizor turniške župnije, je imenovan za prošta v Ptuj. Veselimo se k imenovanju g. Greifa za prošta in mu iskreno čestitamo. Njegovo šestletno delovanje kot provizor je bilo vsestransko in uspešno. Bil je načelnik hranilnice v Turnišču, dovršil je dograditev enonadstropnega župnišča z vsemi gospodarskimi poslopi. Na njegovo pobudo se je zgradila železna ograja na betonski podlagi okrog pokopališča. Veliko zaslug si je pridobil tudi s cerkvenim petjem. Sam je zbral dekleta in fante okrog sebe in jih uril v slovenskem petju, včasih pozno v noč. Poleg tega je ustanovil in vodil obširno dekliško in fantovsko Marijino družbo. Vsestransko je bil zelo delaven; za njegovo delo smo mu hvaležni!

Turnišče. V nedeljo dne 4. novembra se je vršila seja v župnišču radi volitve kantorja. Turniška župnija namreč ni imela svojega kantorja že lepo število let. Pristali so na volitev g. Dominko Štefana iz Gomilic. G. Dominko vodi cerkveno petje že nad pol leta. Novemu kantorju čestitamo!



V Mehiki divja najljutejši kulturni boj. Na sliki vidimo, kako razganja policija katoliške demonstrante z bombami za solzenje. Katoliki protestirajo proti novemu brezverskemu šolskemu zakonu.

Koliko so vredna velomesta.

Angleški pisatelj L. Forest je zračunal denarno vrednost največjih mest na svetu. Po njegovem mnenju je največ vredno mesto Novijork in sicer 30 milijard dolarjev. Za Novimjorkom pride London, ki ga ceni na 26 milijard, potem Pariz (11 milijard). Že samo Louvre je vreden 300 milijonov dolarjev, luksemburška palača pa 100 milijonov dolarjev, Berlin je vreden 10 milijard dolarjev, Dunaj 6,5 milijarde.

Vrednost človeškega telesa.

1000 kurjih jajc vsebuje približno iste snovi, kakor telo po-

Januš Golec:

Lov na zaklade.

Ljudska povest po zapiskih rajnega prijatelja.

Dalje.

Na skalnatem otočju nad zlato jamo smo bili brez suhega listja, ob konjskem mesu, grizljajih razne druge hrane in le ob skrbno preštetih požirkih kave, čaja in alkoholnih pijač.

Močno deževalo je samo prvi teden, potem pršelo, zopet vlivalo ter mrzel veter je bril. Ko je dosegla enkrat voda pod nami svoj najvišji stalež, je ostalo njeno stanje nespremenjeno kljub pršenju ter nalivom s presledki.

Kako čisto nekaj drugega, da naravnost rajskega je zima severnih krajev v primeri z deževnimi meseci v zlati Braziliji. Bivanje na prostem, na mokrotnem, krog in krog umazana voda, nezadostna hrana, mrzlica in driska skozi mesece, ti le naštetih glodalci človeškega zdravja bi morali uničiti goljate, kaj še le te bolj slabotne ter občutljive člane naše ekspedicije!

Konje in mule smo poklali do zadnjega komada. Saj samo z blatno vodo jih nismo mogli prehraniti. Ljudje so umirali eden za drugim. Trupla od slabosti in vsled raznih bolezni umrlih smo nosili nekaj časa daleč proč od nas in

18 jih prepuščali tamkaj valovom, da so jih nesli bogznaj kam naprej. Pozneje smo jih kotali kar v jezero pod nami in bodo njih okostnjaki zanamcem v strašno svarilo: Zlata jama je tudi jama smrti!

Najboljšemu pisatelju bi bilo nemogoče, da bi v kratkih beležkah in z oslABLJENO roko popisal vse, kar je prestalo šest članov naše številne ekspedicije, ki smo se prebili po nepopisnih mukah, grozotah in boleznih skozi kužno deževno dobo na skalnatih grebenih nad zlato jamo.

Koncem februarja se je stalno razjasnilo nebo. Prikazalo se je pekoče solnce. Poplave so pričele odtekati, vode so padale od dne do dne, stopa je pokazala svoje na debelo oblateno lice. Tudi jezero iz zlate jame je zginilo ter pustilo na dnu mrličje, katere smo mu morali zaupati na višku deževne dobe. Od povsod so se prikazovale roparske ptice, saj so imele dovolj hrane, kakor po vesoljnem potopu. Jate orjaških mrharjev so tudi za te pokrajine dobroti, ker opravljajo številne pogrebe z obiranjem do belih kosti.

Proti sredini marca se je blatna skorja toliko utrdila, da smo se smeli podati na pot, ako nismo hoteli umreti vsled solnca, ko smo komaj in komaj ušli objemu smrti po deževju.

Turnišče. Dne 5. novembra se je vršil pregled banovinskih bikov-originalcev pred centralno gostilno. Komisijo so tvorili gg.: inž. Mikuz, ravnatelj kmetijske šole v Rakičanu; Sasmec, živinozdravnik v Soboti, in inž. Eisel, srččki kmetijski referent v Soboti. Prignana sta bila dva bika-originalca, ki ju mata v reji g. Raščan Stefan iz Turnišča in g. Bakan Stefan iz Nedelice. Slični pregledi so se vršili v Beltincih, v Lakošu, Dolnji Lendavi, Bogojini in v Martjancih.

Turnišče. Dne 7. novembra je umrla pri nas soproga Cipota, po domače Kranjšca. Ta naslov so ji nadeli ljudje, ker je tržila po sejnih drobnarijo. Znana je bila daleč naokrog. Naj v miru počiva!

Radmožanci. V radmožanskem logu, ki ga je pred leti kupila družba »Našička« iz Zagreba, so na dražbi prodajali drevesa za zimo. Kupcev je bilo primeroma veliko, zlasti iz Turnišča in okoliških vasi. Cene so bile razmeroma visoke. Prodajalo se je po 10 dreves skupaj. Drevesa so še razmeroma mlada in skoro škoda jih je bilo prodajati za kurjavo. Toda družba »Našička« je bila primorana, ker je pač morala dobiti vire za plačilo delavcev.

Lipa. V torek dne 6. novembra so orožniki aretirali dva tihotapca. Taki slučaji so pri nas pogosti. Tihotapcev ne prestrašijo niti visoke kazni z zaporom in z denarjem. Tihotapijo kar naprej in oblasti ne morejo tihotapstva zatreti. Bil bi že skrajni čas, da se takim rečem naredi konec. Največ je krivo tihotapstva pomanjkanje denarja.

Beltinci. V ponedeljek dne 5. novembra se je vršil živinski in kramarski sejem. Prignane je bilo veliko goveje živine od vseh strani. To je tudi razumljivo. Zima je pred durmi in ljudje si morajo preskrbeti obleke in obutve. Cena živini je bila zelo nizka in kupcev hore malo. Težki biki so se prodajali po 3.75 Din za kg, krave po 1—2 Din za kg. Ljudje bi pa še za to ceno prodali, da si je bila nizka, ker pač morajo biti obuti in oblečeni, poleg tega pa so prišli davčni čeki in jih ni s čim plačati. Kramarji so tudi imeli svoj slab dan.

Duga vés. Marko Raj, posestnik v Dugoveških goricah, je bil pred tedni napaden z nožem in je dobil smrtonevarne vbojnjaje. Odpeljali so ga v bolnišnico v Čakovec, kjer je

ranam podlegel. Pokojni je slovel že od svoje mladosti kot eden najmočnejših mož v okolici. Njegova moč je bila že legendarna med ljudstvom.

Bogojina. Kakor se sliši, je okrog sto naših posestnikov poslalo pritožbo na sresko načelstvo v Dolnji Lendavi. Predmet pritožbe je: premestitev občinske pisarne.

Bogojina. Zadnje dni meseca oktobra se je vršil tridnevni misijon v naši župniji. Domačemu g. župniku Haukotu so pomagali voditi misijon gg. salezijanci.

Dolnja Lendava. Obrtna šola je začela prejšnji mesec z rednim poukom. Vodi jo g. Pečnik, učitelj na lendavski meščanski šoli.

Sobota. Zemlja okrog pokopališča in ob železniški progi se pacelira v stavbene parcele. Cena oralu je od 3000 do 10.000 Din. V tem de-

lu se bo v primernem času dogradilo lahko veliko lepih stavb in je razvoj Sobote mogoče v to smer. Zemlja je last g. Hartnerja.

Dolnja Bistrica. V mlino na Muri v Dolnji Bistrici se je mudilo starejše dekletce Vinčec Rozalija. Ko je šla po deski iz mlina na obalo, je pogledala, kako regulirajo Muro, stopila je čez brv in že je bila v vodi. Mlinar ji ni mogel pomagati, ker ni imel ladje, droga pa ni dosegla. Mura je ravno sedaj visoka in oblečen ni upal iti za njo. Vtopila se je v četrtek in je do danes še niso našli. Domačim ob nenadni izgubi naše iskreno sožalje, pokojni pa naj bo Bog milostljiv sodnik. — V petek smo pokopali na Srednji Bistrici 11letnega učenca Rebrico, ki je umrl vsled griže. Sošolci in učiteljstvo se je poslovilo od njega in mu s poznim jesenskim cvetjem zasulo grob. Počivaj v miru!



Težnje našega odra.

Kako težko je delo na naših odrih, publika mnogokrat prav malo zna. Ne zaveda se, koliko skrbi, dela in težav ter prečutih noči igralcev zahteva vsaka prireditev. Kaj rado se ponekod govori o kosmatem dobičku, ki ga vržejo predstave, ponekod celo o mastnih pojedinah igralcev. Da pa temu ni res tako, nam dokazuje dejstvo, da je v zadnjem času število prireditev na podeželskih odrih zelo padlo. Zakaj? Prvič slab obisk, drugič težko obdavljenje vstopnic, tretjič nagromadeni režijski stroški itd. Kdo naj zmaga, kdo naj igra pri takih razmerah? Da se še sploh igra na naših katoliških podeželskih odrih, lahko mirno rečem, je le težnja po igranju, kajti vsak mlad človek se hoče na neki način izživeti, nikdar pa ne hlastanje po dobičku ali po kakšnih materijelnih dobrinah, ko se mnogokrat zaznamuje gmotna izguba.

Naj vam kot primer predočim neko predstavo nekega katoliškega društva. Igrali so lepo narodno igro »Domen«. V dvorani, kjer je prostora za 200 ljudi, je stalo, odnosno sedelo okrog 45 oseb gledalcev. Bili so sploh mnjenja, da se predstava igre pri tako slabem obisku ne bo vršila. A vztrajnost igralcev je pokazala drugače. Odrle so se zavese in igro so podali igralci kljub potrtosti tako, kakor da bi imeli pred sabo tisoč gledalcev, ne pa 45. Vidite, to zmore le pogumna, vztrajna in delavna mladina. Da se ob tej predstavi igralcem, ki so prečuli več noči, žrtvovali celo delovni čas za učenje in vaje, nekateri celo uro daleč hodili k vajah, posvetili vso svojo skrb za dober potek igre, ni moglo postreči niti s črnim kruhom, je vsakemu jasno. Pa še to smolo so imeli, da je prireditev padla na teden Rdečega križa in se mora od vstopnice še posebej plačati 50 par. Seveda bi imeli pravico, pri vstopnici to zaračunati, a prevzeli so raje še to žrtev na svoje rame. Kje je potem tukaj govoriti o bogatem dohodku naših predstav, o dobro postreženih in plačanih igralcih, ko moramo zaznamovati dvojni deficit!?

To je bil samo en primer, kako se go-

Kaj nam je ostalo pri slovesu od smrtne zlate jame po odkritju toliko milijonskih zakladov? Vsak par debelejših zlatih zrn v razcapani obleki, steklenice z načrti, orožje ter nekaj streliva; vse drugo je ostalo na grebenu v svarilo: Čuvaj se zlate kotanje v deževnem času!

Naša ekspedicija je bila pripravljena, dobro opremljena, a mnogo — mnogo premalo previdna pri pogledu na suho zlato. Kaj ti pomaga bleščeči mamon, ko pa ni za pod zob, piti ga ne moreš in tudi za zdravilo ni!

Poslovali smo se od jame okostnjakov s trdnim sklepom: Ne vidiš nas več, četudi bi bila do vrha polna zlata!

Šestorica preostalih je zavila navzdol s hribov proti severu, da pridemo čim prej do človeških naselbin, kjer bi se odpočili ter vsaj nekoliko popravili za končni povrat, če nam je bil usojen. Najbolj pičlo odmerjene prehrane je bilo za par dni, sicer smo pa računali s sigurnostjo na sveže meso kake divjačine.

Po poti, po kateri smo prišli, nikakor nismo smeli nazaj. Predolga bi bila in prehodu skozi mokrotni obsežni pragozd bi ne bili kos brez konj in raznih drugih potovalnih pripomočkov.

Počasi liki pijanci smo jo otepali le vedno proti severu.

Po parmesečnem potopu se je narava naglo opomogla. Sploh je Brazilija pokrajina vseh raznih nemogočnosti po drugod. Naenkrat po deževju opustošena, je ozelenela v par dneh. Sveža trava po stepah je vidno silila kvišku, grmovje je cvetelo, pritiklava drevesa so se kar pripogibala pod bogatim zelenjem. Divjačina se je spustila po ravni, ptice so vabile iz zraka, bolezen se je skrila in zdravje je zasijalo ter se je razcvetelo. Žalibog so ves ta naenkrat nastali raj omadeževali oblaki moskitov in po tleh se je razlezla iz podzemeljskih lukenj in brlogov vsa mogoča strupena in nestrupena golazen. Imeli smo dovolj svežega mesa, hitreje smo hodili in zadeli po karti na reko Peranatinga. Ob tej reki, ob toku navzdol proti severu, kjer dobi ime Rio Tres Barras, pozneje celo Rio Manoel in se steka v enega najmočnejših pritokov veletoka Amazonas, v Rio Tapajos.

Baš kar naštetu vodovje drvi kmalu po deževni dobi skozi paradiz rodovitnosti, lepote in bogastva na divjačini ter perjadi. Preko imenovanih rek zamoreš le v čolnu. Gorje ti, če bi se drznil prebresti te le vode na konju ali celo s preplavanjem. Po njih se podi na milijarde ribic piraja. Dosežejo kvečjemu dolžino 30—40 cm. Na vsako živo stvar, ki se pojavi v vodi, se zaženejo v tisočerihih krdelih in jo ogledajo v kljub vsemu

vprečno velikega človeka. Kisik in dušik bi zadostovala za balon, ki bi človeka nesel udobno. Ogljika je 10 kg in bi zadostoval v obliki grafita za 65 svežnjev svinčnikov. Iz železa, krvnega rdečila, bi napravili sedem srednjevelikih žrebčev, iz fosforja 800 tisoč glavice za žveplenke ali strupa za 500 ljudi, toliško bi lahko porabili za 60 sveč, kuhinjske soli je v telesu za 20 čajnih žlic, vode pa je za 40 kg. Krvi je v našem telesu za 7 odst. skupne teže.

Posnemajmo Kitajce!

Kitajska vlada je izdala prav sodoben zakon. Prepovedala je praznovanje rojstnega

di našim odrom na deželi, primer, ki pa v sodobnih razmerah nikakor ni osamljen. Res, da je težko za dinarje, a vendar tako pri kraju s cvenkom naši ljudje še vendar niso, da morajo naši v katoliško moralno stran usmerjeni odri prenehati s svojim delom. Več smisla bi bilo treba v tem pogledu, pa bi že še šlo. So namreč starši, ki dajo svojim otrokom denar za veselice. plesno zabavo in podobno. Ko pa bi mladi na rada šla na predstavo katoliškega odra, pa ni cvenka. Ali se tako podpira prosveta? Naša društva ne iščejo pri svojih prireditvah gmotnega dobička, saj jim je mnogokrat veliko bolj pri srcu moralen uspeh prireditve, nego materijalen. A vendar morajo tudi naša društva imeti neke za svoje delovanje materijelno podlago. Ta podlaga so svoj čas bile prireditve, ki so bile skoraj edini gmotni vir za existenco društva. Zato so naša društva takrat bujno cvetela. Odkod pa naj se danes vzame denar? Predstave s slabim obiskom ne nesejo nič; da pa bi ljudje radevolje kaj v društvene svrhe polagali, o tem še govoriti ni. Posledica: hiranje društev. Enkrat jih je že zadela katastrofa, zdaj se pripravlja druga. In kdo je tega kriv? Precejšnja krivda zadeva naše ljudi!

Sklicujem se pri tem tudi na besede v reviji »Ljudski oder«, ki jih v naslednjem navajam: »Takse na vstopnice so pri nas tako visoke, da ovirajo ljudsko teatrsko ustvarjanje. Ali bi ne bilo v interesu ljudske prosvete, da se takse na predstave laičnega teatra znižajo ali celo ukinejo? Dopovedati bi bilo na merodajnih mestih, da pri takih predstavah ne gre le za zabavo, ampak za najpristnejšo ljudsko prosvetno delo. In tako delo bi vendar moralo uživati vsestransko podporo.«

Besede precej resno apelirajo na vse merodajne kroge. Dal Bog, da bi kaj učinkovale! Saj uživajo nekatera kulturna društva pri svojih predstavah lepe ugodnosti, zakaj bi se istih ne dalo uživati tudi katoliškim prosvetnim od-

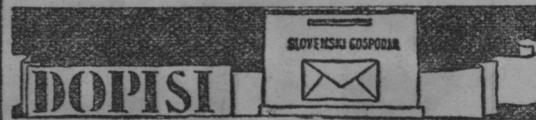


rom! Vprašajmo se, kdo ima za seboj več tradicije, več zaslug na kulturnem polju, ko naša versko in narodno usmerjena društva! Zakaj se ne da živeti tudi tem? — Zmagoslav.

Sv. Lenart v Slov. goricah. Zadnjo nedeljo je lenarško prosvetno društvo »Zarja« vprizorilo lepo viteško dramo »Bilštanj in Reberca«. Kljub majhni reklami se je zbralo polno gledalcev. Občudovali smo živahno in naravno prednašanje vlog in lepe viteške kostume. Oboje je vplivalo, da smo imeli vtis, kot da bi pred nami oživela koroška zgodovina. Posebno smo sočustvovali s simpatičnim vitevom Manfredom, ki je postal žrtev zahrbtnega napada roparskega viteza Ivana Reberčana. Kakor je gospod predsednik v uvodu povdarjal, je drama zelo

primerna ravno za sedanji čas, čas polpreteklih žalostnih spominov. Igra nazorno pokaže, kako se roparskim morilcem prej ali slej vrača in kako jih Bog kaznuje. Veseli nas, da bode društvo, kakor je gospod predsednik ob zaključku izrazil, dramo ponovilo še naslednjo nedeljo dne 18. novembra. Kdor še igre ni videl, naj ne zamudi ugodne prilike!

Št. Andraž pri Velenju. Katoliško prosvetno društvo priredi v nedeljo dne 25. novembra v Društvenem domu igro v štirih dejanjih »Vasški lopov«. Ker nam igra nazorno prikazuje življenje na kmetih, naj nikdo ne zamudi priti pogledat. Pred igro nastopi pevski zbor z izbranimi pevskega točkami. Vstopnina znaša: sedeži 6 Din, stojišča 4 Din, za deco 2 Din. Ker je čisti dobiček namenjen dozidavi Društvenega doma, upamo, da se boste našemu vabilu v polnem številu odzvali!



Vrhe pri Slovenjgradu. Tukaj je umrl nagle smrti kmet Repas Franc. Rajni je bil več let občinski in šolski odbornik, krasila ga je zaslužna svetinja za državne vrline. Bil je blaga, dobra krščanska duša, ki je imel za vsakega dobro besedo, bil je vedno veselega, smehljajočega se obraza. Vse ga je spoštovalo in rado imelo. Njegova hiša je bila vsakemu

odprta, nikdo ni šel iz nje nepostrežen, je bil domačin ali tujec. Tudi lovci ga bomo težko pogrešali, ker smo se tako radi oglašali pri njem. Kako je bil priljubljen, je pokazal njegov pogreb. Bilo je mnogo ljudi, tudi iz drugih župnij. Častno je bil zastopan tudi občinski odbor z g. načelnikom na čelu. Hvala vsem, posebno g. župniku starotrškemu za plosvilni govor ob odprtem grobu. Počivaj v miru! Preostalim naše sožalje! — Smešen dogodek se je dogodil tukaj pri nekem kmetu. Dva postopača sta ukradla gospodinjini čevlje. Ko so domači zaznali za tatvino, je takoj od-

dne vsem tistim, ki niso še dočakali 60. leta. Na Kitajskem je stara navada, da Kitajec praznuje rojstni dan z največjim zapravljanjem. Tudi najubožnejši ljudje se navadno zadolžijo, samo da lahko ta dan prav častno proslavijo. Kitajska vlada je prišla do prepričanja, da se na ta način po nepotrebnem zapravlja denar, ki ga Kitajci v teh hudih časih, ko divjajo meščanske vojne, nujno potrebujejo. V smislu novega zakona smejo družine obhajati samo rojstni dan starega očeta ter stare matere, ko postaneta stara 60 let. — Al ne gre tudi pri nas preveč denarja za podobne proslave?!

odporu kar hitro. Še zverinska gospoda teh krajev: jaguar, puma, nadalje jeleni, bivoli itd. ne stopajo v vodo s prvima nogama, pijejo vodo z brega ter v skrbno pazljivih presledkih.

Ob Rio Manoel smo srečali gosta indijanska plemena. Prijateljstva sklepati s temi neznanci ni kazalo. Nismo imeli več seboj daril, s katerimi bi bili navezali z divjaki stike in si naklonili njih dobro voljo ter prijaznost. Ogibali smo se človeških naselbin, saj je bilo povsod dovolj gošče.

Ravno ob Rio Manoel nam je uspelo, da smo se polastili na skrivoma ter na tatinski način dveh čolnov. V vsakem je bilo več prostora nego za tri in oba sta bila po indijanskem načinu izkurjena iz enega orjaškega debla, z zaostrenim kljunom spredaj in s prav pripravnimi vesli. Lik strela smo švignili po toku navzdol in pristali šele ob izlivu reke Rio Manoel v Rio Topajos. Ob izlivu je bilo videti, da bo nas peljala vodna pot skozi pragozd na levo ter desno. Lov na užitno divjačino po pragozdu je skoro izključen, preskrbeti smo se morali z mesom, predno smo se drznili v tajnost bogznaj kako dolge džungle.

Čolna smo skrili, a kljub temu smo pustili v bližini po dva moža straže. Iz bambusovih kol-

cev smo si zgradili kolibo in jo pokrili s širokim palmovim listjem.

Začeli smo s pogonom na tapirje, jelene in bivole. Puška je pela svojo brezsrčno pesem in vsak dan smo bili zadovoljni s plenom. Jemali smo le najboljše kose, jih razrezali na tanko in na dolgo in jih sušili po indijanskem načinu na solncu. Žalibog nismo imeli soli in baš to pomanjkanje smo v novem raju občutili najbolj živo. Iz kož smo si zvezali spalne mreže. Kmalu smo bili v koči zavarovani v noči proti kačam.

Pri lovu nas ni motila živa duša. Ostali smo na enem mestu tri tedne, saj se nam ni mudilo nikamor. Opomogli smo si, si okrepili zdravje, nobenega ni več skominalo po suhem zlatu.

Z dovoljno zalogo posušenega mesa smo se upali po Rio Tapajos skozi pragozd, ki sega z malimi presledki do izliva v Amaconas. Vožnja je bila lahka, ker nas je gnal naprej močan tok. Ob obeh bregovih reke gozd z najbolj bujnim in bogatim rastlinstvom, cvetjem, opicami ter papagaji v vrhovih. Nad nami po obojestranski straži gozda omiljeno solnce...

Pozabili smo, da je bila naša šestorica le pičli preostanek obsežne ekspedicije, ki je odkrila zlato jamo, a zapustila strašne sledove smrti, ki je čuvarica zlatih zakladov!

Dolgo — dolgo nas je nosil tok reke, predno

hitel za njima domači sin, korajžni fant **Štefan**. V bližini Guštanja ju je dohitel, jima čevlje odvezel, za nagrado pa ju s palico naučil sedme božje zapovedi. — Kriza tudi pri nas močno razsaja.

Sv. Martin pod Vurterkom. V soboto dne 3. t. m. se je poslovil od nas tukajšnji upravitelj šole g. Lazar Anton. Polnih devet let nam je vzgajal našo šolsko mladino, za kar se mu zahvaljujemo. Želimo mu na njegovem novem službenem mestu v Razvanju pri Mariboru mnogo uspeha!

Sv. Barbara v Slov. goricah. Dne 27. oktobra je zatisnil svoje trudne oči krojač in posestnik Franc Grajfonar iz Žikarc v 63. letu. Bolehal je že več let na želodcu. Delal je pa neprenehoma. Še v soboto dopoldne je obleko prirezal Preložniku, popoldne se obril, popolnoma se preoblekel, češ, da me ni treba drugim preoblačiti, bil spovedan, prejel sv. zakramente, se zahvalil g. župniku za trud, zvečer ob 6. uri pa mirno zaspal v Gospodu. Vsi smo ga radi imeli kot dobrega pevca, ter ga spoštovali, bil je miren in blag mož, skrben oče svojim štirim preskrbljenim otrokom. Naj v miru počiva!

Fram. Na dan Vseh svetnikov je v bolnici v Mariboru umrla 28letna Otilija Jurič iz Gradišča. Le tri leta je živela v srečnem zakonu, pa je vsled hudega prehlajenja dobila vnetje možganske mreže. Prepeljali so jo v bolnico v Maribor, kjer je po porodu umrla in zapustila možu nekaj dni starega zdravega sinčka. — V Lokmercah je umrl dne 8. t. m. 78letni Jožef Samuh nagle smrti. Naj počivata v miru!

Zgornja Sv. Kungota. V nedeljo dne 4. nov., se je poslovil pri dopoldanski službi božji tuk. preskrbni dušni pastir g. Francišek Magdič od svojih faranov. Njegove poslovilne očetovske besede so segle župljanom do dna srca in so izvabile premnogim grenke solze iz oči. Popoldne pa so se poslovili farani in zastopniki vseh tuk. katoliških in verskih organizacij, ki jim je bil g. župnik ustanovitelj, v Kat. domu od svojega duhovnega očeta. Pri tej priliki je imel g. šolski upravitelj Albin Šprajc v srce segajoči poslovilni govor. Gospod župnik! Bog Vam plačaj stotero za vso veliko in neumorno skrb za naše duše! Bog Vas ohrani še mnogo let novim župljanom pri Sv. Tomažu, kamor ste odšli!

Ptujska gora. V nedeljo dne 4. novembra je nas obiskal g. Franc Kolenc, škofijski tajnik KA in prišel k nam, da nas vpelje v duh KA. V dveh cerkvenih govorih nam je pokazal vzvišenost dela za Kristusovo kraljestvo. Popoldne pa je v navzočnosti 70 faranov razložil delo KA v župniji in jih navduševal, naj pogumno stopijo na branik z vztrajno požrtvovalnostjo. Kjer vlada evangeliju sovražno mišljenje, pa naj ga prinaša slabo časopisje ali pa ga širi življenje oddaljeno od božjih zapovedi, tja mora stopiti laiški apostol in obrniti mišljenje ljudi nazaj h Kristusu. Izbral se je župnijski odbor KA. Na delo, da se tudi pri nas uresniči prošnja očenaša: »Pridi k nam tvoje kraljestvo!«

Kamenščak pri Ljutomeru. Komaj še je minulo teden dni, odkar smo položili k večnemu počitku dobrega očeta g. Ivana Rajha, posestnika na Kamenščaku, so nam naši farni zvonovi že v drugič zapeli ter nam naznanili, da se je preselila za njim v večnost njegova žena, blaga gospodinja ter dobra mamica Ma-

rija Rajh, rojena Robinščak, posestnica na Kamenščaku. Dosegla je starost 58 let. Bolehala je že dalje časa na srcu, se prehladila in si šla iskat zdravja v bolnico v M. Soboto. A žalibog, zdravila ji niso pomagala, nastopila je kruta smrt. Pogreb se je vršil na praznik Vseh svetnikov ob pol 12. uri iz bolnice na tamošnjo pokopališče. Zapušča žalujočega sina Janka. Draga mamica, počivaj mirno v prekmurski zemlji! Na svidenje nad zvezdami!

Verzej. Dne 12. t. m. smo pokopali dobro Kuharjevo mater, kateri vsi mnogo dolgujemo, ker je v svoji globoki veri zelo skrbela za versko življenje v svoji družini in v župniji. Dobri Bog ji bodi obilen plačnik! — V Marijanišču pa so isti dan sprejeli odličnega gosta, vlč. g. A. Koudela, ki je eden vrhovnih predstojnikov salezijanske družbe in obiskuje salezijanske zavode v naši državi. Ostane tukaj več dni.

Makole. Velika bridkost je zadela ravno za vse svetnike h'šo Mesarič, po domače Lojze-



V 13 in pol dnevih iz Angleške v Avstralijo in nazaj sta preletela Angleža Jones in Woller.

sme začeli srečavati ob levem in desnem bregu naselbine belokožcev. Pri belem človeku smo si oskrbeli za zlata zrna sol, kruh, kavo, čaj, alkohol in zasilne obleke. Indijanskih čolnov nismo marali zamenjati z barkami in jadnicami, katerih je polno po reki Tapajos, nekaj sto kilometrov pred njenim izlivom. Belokožec je ob reki izsekjal gozd in ga zamenjal s kavinimi plantažami, ki se razprostirajo tamkaj v nedoglednost.

Čolna smo prodali še le v mestu Santorem, kjer smo stopili na parnik. Peljali smo se po veletoku Amaonas, ki je malo morje do pravega morja. Ob morski obali smo počakali na veliko atlantsko potniško ladjo, na kateri smo dokončali naš raziskovalni pohod v domači luki San Pedro koncem septembra 1926. Bili smo z doma skoro eno leto, ki pa je pomenilo za nas pri življenju ostale celo dobo strašnih spominov.

V Los Angeles so nas sprejeli, kakor pač Amerikanci znajo: po božje. Nobeden rimski cesar ni obhajal po cestah večnega Rima tako slavnostnega vhoda, kakor nas šest, ki smo se klatili skoro eno leto po neraziskanih, divjih ter z zlatom posutih divjinah. Vsak nam je hotel stisniti roko, se nas vsaj dotakniti, če smo res ljudje in ne bogovi — odkritelji neizrabljenih zlatih jam.

Družbi smo predložili načrte o zlatih najdbah. Škoda in še enkrat škoda, da smo morali pustiti nad vse zanimive filmske posnetke z naših potovanj med skalovjem nad kotanjo zlata in smrti. Odkrili in prinesli jih bodo oni, katere je nakanila družba poslati v aeroplanih, da rešijo še to leto naše milijone vredne filme ter druge zbirke.

Tedne smo počivali med kulturnimi ljudmi. Vsega smo imeli na razpolago, kar bi pozeleli. Po vsestranskem odpočitku smo pričeli s predavanji. Bila so obiskana od blizu ter daleč kakor nobena največja romarska cerkev.

Družba nam je dovolila radevolje počitnice do konca leta.

V mesecih krvavo zasluženega brezdolja sem si izbral v Los Angelesu tovarišico skozi življenje. Ne čudite se, a priznati moram, da sem se jaz posuroveli mož divjin zaljubil do ušes. Lep zaslužek v dolarjih sta mi vrgli obe ekspediciji. Pri pogledu na premoženje sem si mislil: Joža, kaj boš sam v življenju s tolikim denarjem, ki mora imeti tek, ker je bil zaslužen z dnevnim tveganjem življenja. Zaročil sem se, kakor je to v Ameriki navada. Poročiti sem se hotel, si osnovati lastno gnezdo in družino, ki bo lahko mirno uživala sad očetovega trpljenja.

Dalje sledi.

Koliko je zvezd?

Že 50 let se bavi 18 zvezdarn po vsem velikem svetu s štetjem zvezd. To je kaj težko de' o, čeprav si ga lajšajo s fotografskimi postopki in so izdali zanj že mnogo milijonov. To delo se bliža sedaj svojemu koncu in zaključek se da že približno povedati. V našem svetovnem sistemu, to je v sistemu Rimske ceste, so našteji okroglo 4 in pol milijona velikih solnc. To je pa le mali deleč vseh zvezd v našem svetovju. Manjših niso šteli, računajo pa, da jih je okrog 170 milijard!

Z jezikom

zna igrati na glasovir avstrijski godbenik F. Noste.

kovo v Varožu. Od te hiše je namreč šel dne 24. oktobra iskat pomoči k zdravniku zoper bolezen v glavi mladenič Franc Mesarič. G. zdravnik ga je poslal takoj v bolnišnico v Maribor, kjer je bil operiran na ušesu. Dne 31. oktobra je umrl. Grenka smrt ga je iztrgala popolnoma nepričakovano, če pomislimo, da je rajni do zadnjega dne, ko je šel k zdravniku, delal vse, kar je bilo treba. Ž njim vred pa je utršana njegovima tetama desna roka, kajti tako pridno, kakor je ta njun nečak pomagal njima gospodariti, pomaga le malokateri svojim staršem. Pogrešali ga bodo demo težko tudi sosedji, odnosno mejaši, kajti imel je rajni Franček pridne roke in dobro srce ter je tudi drugim rad pomagal, če je le mogel in smel. Dragi Franček, spavaj mirno tam v pobreški zemlji! Večna luč ti naj svetli! Njegovim sorodnikom naše sožalje!

Št. Vid pri Grobelnem. Po dolgotrajni in mučni bolezni, okrepčana s sv. zakramenti, je preminula dne 30. oktobra v 70. letu svoje starosti gospa Gobec Marija v Završih. Pogrebnege spreveda se je udeležilo veliko število ljudi, kljub slabemu vremenu. Rajna si je vedno želela, da bi počivala na prijaznem gričku pri cerkvi Marije dobrega sveta v Završih, kar se je tudi zgodilo. Kakor je bila dobra in blaga mati svojim otrokom, tako je bila dobrosrčna do revežev. Vsi, ki so jo poznali, jo bodo ohranili v najlepšem spominu! Kličemo ti: Mirno spavaj, blaga duša!

Zibika. Tukaj je umrl dne 6. t. m. Založnik Martin, star 70 let. Pokojni je bil vzoren katoliški mož, velik dobrotnik cerkva, napreden kmetovalec, umen vinorejec, skrben oče, poštenjak. Bog mu bodi plačnik! Žalujoči vdovi in vsem otrokom naše sožalje!

Ložno blizu Rogatca. Vsem častilcem loženske Matere božje se naznanja, da bo še ena zahvalna slovesnost pri tej romarski cerkvi in sicer na tretjo nedeljo v novembru dne 18., če bo lepo vreme. Ako pa bi bilo eden ali dva dni poprej slabo vreme in tudi isti dan sam, tedaj slovesnost izostane.

Prevorje. Na praznik Kristusa Kralja smo imeli slovesno blagoslovitev naše prenovljene župnijske cerkve sv. Ane. Vso cerkev je renoval slikar in pozlatac Mišo Gerzina iz Kozjega, in sicer v veliko zadovoljnost vseh faranov. Neposredno pred našo cerkvijo je popravil cerkev v Kozjem. Gerzina je priznan domač umetnik in poceni.

Sv. Rupert nad Laškim. Zima kima, že dvakrat je letos prav zgodaj in prav resno pokimala. V naših bregih se počuti, namreč zima, tako dobro, tega nas uči skušnja, da kar ne more od nas. Pa tudi druge težave so se pri nas udomačile, da imajo gotovo že domovinsko pravico. Tako se n. pr. naravnost čudimo, da najde v naše skrite, strte in od velikega sveta tako oddaljene kraje, toliko brezposelnih: kar vrata si podajajo pri hiši! Sami smo siromaki, da se nas naj Bog usmili, pa menda ravno radi tega nas siromaki, pravi in nepravi, tako skrbno obiskujejo. Naš človek ima seveda dobro in usmiljeno srce, zato pa mora tudi menda dnevno poskusiti resnico reka: nehvaležnost je plačilo sveta. Pride na večer k samotnemu kmetu še mlad brezposelni; ker lepo prosi, dobi večerjo in potem še posteljo. Drugo jutro pa se možu tako mudi naprej, da se gostoljubnemu gospodarju niti zahvaliti ne utegne. Pa ne, brezposelni je izrazil svojo zahvalo v dejanju: odnesel ali po domače: populil gospodarju par najlepših čevljev! Zopet v drugo hišo prideta zjutraj dva mlada brezposelna, neznanško sta lačna, zatrjujeta; naj

se jih vendar gospodinja usmili! Seveda jih je uslišala, jima dala obilen topel zajutrek. Ko sta fanta zatrjevala, da bi rada delala, a ju nihče ne najme, ju pošlje gospodinja v drvarnico, naj našagata in razcepita nekaj drv. Z veliko energijo hitita na delo; čez kake pol ure gre gospodinja za njima pogledat: kakor duhova sta izginita; razžagala sta, reci in beri: dve poleni, potem pa sta jo kakor prava potepuha odkurila naprej! Naše ljudstvo po staja po pravici nevoljno nad rastočo četo brezposelnih potepuhov. Naj bi tisti, ki so v to poklicani, napravili red!

Hrastnik. V naši delavski dolini imamo vsako nedeljo službo božjo v taki cerkvi, kakršne nimajo nikjer drugje v Sloveniji. Cerkev je namreč v najemu v gledališki dvorani. Vendar je pa vključevanje in preproščeni naša zasilna cerkev izročena v varstvo Kristusu Kralju. Nova cerkev, za katere postavitev se že nekaj let trudijo hrastniški delavci, bo ravno tako posvečena Kristusu Kralju. Seveda zna vsak, da so v današnjih časih delavci preubogi, da bi sami zmogli postaviti Kristusu dostojno svetišče. To so uvideli dobri ljudje že v mnogih župnijah in Bogu bodi hvala, že od marsikoga, ki mu je čast Kristusa Kralja pri srcu, smo prejeli milodare za to slovensko svetišče Kristusu Kralju. Ako bo Bog dal svoj blagoslov, dobri ljudje še pa pomagali, potem se bo na pomlad začelo graditi. Za gradnjo so nam prav lepo pomagale tri župnije v okolici Maribora, namreč Sveti Martin pri Vurbergu, Sv. Jurij v Slov. gor. in Svečina. Po dobrohotnosti domačih gospodov župnikov je g. Al. Žalar, duhovnik iz Hrastnika, ki mu je poverjena naloga sezidati cerkev Kristusu Kralju, v cerkvah omenjenih župnij in v zasebnih obiskih v Svečini razložil župljanom o stiski in delavskih revirjih, o potrebi cerkve ter apeliral na njihovo blagosrčnost, da naj za zidanje cerkve prispevajo jabolka in sadje za sadjevec, katerega se bo dajalo delavcem, ki bodo brezplačno pomagali pri zidavi cerkve. Omenjene župnije so se res izkazale vnete za čast Kristusa Kralja. Nabrali so pri Sv. Martinu pri Vurbergu štiri velike vozove, pri Sv. Juriju v Slov. gor. tri vozove, v Svečini pa okoli 2000 kg jabolka za sadjevec. Iz prvih dveh župnij so pripeljali vključev zelo slabemu vremenu vse to sadje vozniki v Maribor, iz Svečine je pa pripeljal jabolka na tovornem avtomobilu brezplačno trgovec g. Arh. Znana osebnost iz Svečine je pa obljubila poslati na pomlad kar celi polovnjak jabolčnika. Vseh teh dobrotnikov, ki so na tak način podprli akcijo za zidavo nove cerkve Kristusa Kralja, se hrastniški delavci z hvaležnostjo spominjajo. Želijo vsem, naj jim za vse plača Kristus Kralj, ki naj še vzbudi mnogo plemenitih posnemovalcev!

Iz zagrebške torbe. V nedeljo se je poslovil od svojih Zagrebčanov g. Hladnik Janez. Vsekakor novica, ki v tole zagrebško torbo spada, ker je on bil besednik te »torbe«, ki je seznanjala domovino s slovenskimi zadevščinama v Zagrebu. Morda bo kdo radoveden, zakaj

Pri slabosti je naravna »Franz Josefova voda« prijetno učinkujoče domače zdravilo, ki znatno zmanjšuje telesne nadloge, ker se izkaže že v malih količinah koristno. V dopisih hvalijo zdravniki za ženske soglasno prav milo učinkujoč način »Franz Josefove vode«, ki je zlasti pripravna za nežni rast ženskega telesa. »Franz Josefova grenčica« se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Ali si že obnovil naročnino?

in kako? Saj veste, da take stvari samo škofje, ki to odreja, prav vedo, drug pa včasih jako zmotno ugibajo. Ta gospod terej iz Zagreba odhaja, pa se bo že odkod drugod našim čitateljem oglašil. Zagrebško torbo pa bo nosil odslej g. Jože Gregorič, ki je te dni prišel v Zagreb, da si bo tu na univerzi kaj koristnega pridobil, pa da bo tudi dušno pastirstvo zagrebških Slovencev vodil, pa tudi tako le kako vrsto o zagrebških zgodbah Slovencev v »Slovenca«, »Slovenskega gospodarja« in v »Domoljuba« napisal. Taka vam je ta stvar. »Krajnc« je »Krajnc«, tako se reče. Janez gre, pa Jože pride. Tako naj vam bo torej priporočeno, da si vedno lepo ogledate to torbo, ki jo bo odslej nosil ne več Janez, ampak Jože. — V nedeljo smo rekli: Z Bogom! Pa so nekateri nekaj modrovali, da ne gredo več k Sv. Roku. Pa seveda niso mislili zares. V nedeljo jih bo, tako upamo, zopet vse videti pri Sv. Roku, da bodo tam pozdravili novega gospoda: g. Jožefa! — Kdo bi uganil, koga smo ta teden videli v Zagrebu? Tega pa ne uganete vsi skupaj. To je bil Janez Kalan. Da, gospod svetnik Janez Kalan, oče zagrebških Slovencev! Čudno ga imenujem s takim pridevkom, pa mu le res pristoji, ker on je pričel slovensko službo božjo pri Sv. Roku. In prav on je prišel gledat, kaj vendar delamo, da tako dolgo zopet ne začnemo pri Sv. Roku. Pa je potolažen odšel nazaj v Gradec, kjer pravi, da je še vse drugače »toplo« kot v Zagrebu. Kar nič radi nimajo gori Slovencev in jim ne dajo po slovensko niti dihati. — Pa še od tistega žuženberškega razbojnika Štangelja naj vržem nekaj v torbo. Ona lepa družba, ki je že marsikje poskusila šteti tuje denarje, je obupala nad siromašnimi slovenskim blagajnama in so jo udarili proti jugu. Par poskusov so napravili tudi v Zagrebu. Najbolj uspešno delo so imeli v Vrapčah pri Zagrebu, kjer so odnesli 21 jurčkov. Sedaj bodo pa le sami jurji ostali, toda pri mrzli peči! Sicer pa so oni tega že dobro vajeni, ker ne bodo sedeli prvič.

Knjižnica „Slovenskega gospodarja“

Naročniki in čitatelji »Slovenskega gospodarja« so želeli dobiti posebno važne članke v podatku, da jih lahko v obliki knjižice shranjujejo. Zato se je Tiskarna sv. Cirila odločila, da začne izdajati knjižnico »Slovenskega gospodarja«. Ker bodo knjižice različnega obsega, bo za vsako številko določena posebna cena. Dosedaj je izšla:

Štev. 1. Zemljiška knjiga. Knjiga obsega sledeče: pomen zemljiške knjige, kako izgleda zemljiška knjiga, vpisi v zemljiško knjigo, vrstni red vpisov, izbris starih vknjiženih terjatev, kolekovanje, zadolžnice, izbrisne pobotnice, prednostna izjava, kupna pogodba za vse posestvo, kupna pogodba za eno parcelo, služnostna pogodba. Knjižica je cena 5 Din.

Kot številka 2 izide v kratkem knjižica: **»Kako si sam izračunam davek?«**

Naročniki »Slovenskega gospodarja« imajo pravico, da bodo te knjižice dobivali za polovično ceno. Svoje naročilo morajo nasloviti na **Upravo »Slovenskega gospodarja« v Mariboru, Koroška cesta 5.** V prodajalnah in knjigarnah knjižic ne bodo dobili za polovično ceno. Naša uprava bo najpreje pogledala, če je dotični res naročnik, nato dobi knjižico za polovično ceno. — Knjižnica »Slov. gospodarja«.

G. Boštjan Ferk umrl.

12. nov. ob 9. dop. je zatisnil v Mariboru na svojem stanovanju za vedno oči g. Boštjan Ferk, ki je bil uslužben v Cirilovi tiskarni kot priznan ročni stavec 43 let.

G. Boštjan Ferk se je rodil dne 19. I. 1859 v Cirkovcah pri Pragerskem. Učno dobo za stavca je pričel leta 1873 v Narodni tiskarni v Mariboru, kjer je ostal še nekaj časa v službi. Po tedajnem splošnem običaju se je podal v svet, kjer je služboval po raznih tiskarnah. Vrnil se je v Maribor in stopil v Leonovo tiskarno 3. XI. 1878. Leonovo tiskarno je kupila Cirilova dne 15. sept. 1885. V Cirilovi tiskarni je ostal g. Ferk do 1. IX. 1928, ko je stopil v pokoj.

V dolgoletni dobi zvestega službovanja v Cirilovi tiskarni je bil g. Boštjan dolgo vrsto let odgovorni urednik »Slovenskega gospodarja«. Po staroavstrij-

skem tiskovnem zakonu je moral na tožbo nemškutarije radi nekega članka v »Gospodarju« v večmesečni zapor.

Septembra leta 1922 je obhajal 50letnico nepretrganega dela kot stavec in so mu podarili ob tej priliki njegovi stanovski tovariši lep prstan.

Blagopokojni je bil vesele narave, izboren delavec, zaveden Slovenec in je zvesto izpolnjeval svoje verske dolžnosti.

Zadnja leta je preživel v brezskrbju kot samec, ki je pa bil rad v družbi dobre volje in je znal mnogo povedati iz svojih spominov ter izkušenj.

Dobremu našemu prijatelju Boštjanu svetila večna luč in spominjajmo tolikoletnega zvestega uslužbenca Cirilove tiskarne pri sveti daritvi in v molitvah!

Poslednje vesti.

Domače novice.

PREČ. GG. DUHOVNIKOM

Smo razposlali prošnjo, da bi nam sporočili gotove podatke za agitacijo. Iskrena hvala vsem, ki so točno odgovorili. Druge prosimo, da naj nam na vsak način odgovorijo tako, da bomo imeli vsaj v torek dne 20. novembra že tukaj. Upamo, da bodo vsi do zadnjega to našo prošnjo izpolnili.

Uprava »Slovenskega gospodarja.«

HUDE POPLAVE PO SLOV. ŠTAJERSKEM.

Močni nalivi 11. novembra popoldne in posebno še celo noč na 12. novembra so povzročili hude poplave po celi okolici Slov. Bistrice. Dravinja in Savinja sta tudi prestopili bregove. Okolica Slov. Bistrice je bila med mestom in kolodvorom poplavljenjena do poldrugi meter visoko. Voda je drvela z vso silovitostjo preko njiv, travnikov ter vrtov. V Slov. Bistrici je udrla voda v kleti in odnesla iz njih tamkaj shranjene poljske pridelke. Vlak med Bistrico in glavno postajo ni mogel peljati radi povodnji.

Vsled pohorskih hudournikov ni trpela samo Slov. Bistrica, ampak tudi Sp. Polskava in Hoče, kjer je napravila povodenj občutno škodo na polju.

Močno narasla Savinja je povzročila poplavo krog Celja. Poplavalili so valovi mestni park, celo okolico, voda je udrla v kleti po mestu in so bila celo v nevarnosti pritlična stanovanja. Dne 12. nov. dopoldne je bila Savinja 3.30 cm nad navadnim stanjem, a k sreči je začela popoldne padati in je bila zvečer omenjenega dne odstranjena vsaka nevarnost. Valovi Savinje so valili iz Sav. doline proti Celju in Laškem les ter razne poljske pridelke.

Škoda po na kratko opisani prvi letošnji jesenski povodnji je za zgoraj omenjene kraje zelo občutna.

Duhovniška vest. G. Franc Vesel'č, kaplan pri Sv. Juriju ob Taboru, je prestavljen v Šmarje pri Jelšah. Kaplanija pri Sv. Juriju ostane začasno nezasedena.

Frančiškan umrl. Možganski kapi je pogojeval legel v brežiškem frančiškanskem samostanu p. Friderik Saller. Rajni se je rodil v Ljubljani leta 1880 in je prejel mašniško posvečenje leta 1902. Bil je znan kot katehet in pridigar. Pokoj njegovi duši! Iskreno sožalje njegovi sestri, ki je v samostanu mariborskih šolskih sester.

Smrt starega stavca. Dne 12. novembra zjutraj je umrl v Mariboru 83letni vpokojeni črko-stavec g. Rajmund Lócardi. Nekaj let je delal v Leonovi tiskarni v Mariboru, ki je bila prednica Cirilove tiskarne. Svetila mu večna luč!

Požari na raznih krajih. V nedeljo dne 11. novembra je začelo gorjeti v Prebrčevju pri Slov. Bistrici stanovanjsko poslopje posestnika Šturma. Vsled hudega vetra se je vnelo tudi blizu stoječe gospodarsko poslopje pos. Rudolfa Krajncu. Kljub naporu gasilcev je vse pogorelo. Ljudje so si rešili golo življenje. Škoda znaša 30.000 Din pri Šturmu, zavarovalnina 6000 Din. Krajnčevo poslopje pa sploh ni bilo zavarovano in je oškodovan pogorelec za 25.000 Din. Isti dan je uničil ogenj pred meseci na novo postavljeno gospodarsko poslopje Simonu Bračiču v Vrhlogi pri Črešnjevcu. Pri omenjenem je gorelo tekom dveh let trikrat. — Dne 12. novembra krog 3. ure popoldan se je pojavil ogenj v gospodarskem poslojpu posestnika Franca Štajnerja v Arjivasi pri Petrovčah. Poslopje, polno poljskih pridelkov, je pogorelo. Škoda znaša 120.000 Din, zavarovalnina niti polovico. Gasilci so preprečili, da se ogenj ni razmahnil, ker je bilo goreče poslopje sredi vasi.

Vlom v viničarijo. Iz Loč poročajo: V noči med 6. in 7. novembrom je bilo vlomljeno v viničarijo šolskega upravitelja J. Gosaka v Suhodolu. Tatovi so s krampom, ki je bil še blaten, vlomili močna vežna vrata in vrata vseh notranjih prostorov ter v sadno klet. Pobrli so vso posteljino, odeje, 5 kocev, pernice, vzglavnike, razno moško in žensko perilo, moško in žensko obleko, daljnogled-dvojnik, lepo jedilno orodje, živila in 60 l skoro nov žganjarski kotel ter mnogo druge drobnarije v vrednosti 6000 Din. Tatovi so bili še mlajši ljudje, trije po številu, ki so po-

znali razmerje. Torej niso od daleč. Eno in drugo bodo ponujali v nakup. Pri žganjarskem kotlu so pozabili dve cevi, ki jih bodo skušali kupiti ali naročiti pri kleparju. Čitatelji naj vsako sumljivost, ki bi tatovom vodilo na sled, prijavijo orožništvu v Ločah ali na Ponikvi. Noben hram ni več varen pred to domačo sodrgo!

„Slov. Gospodar“ stane:

celoletno Din 32.—

polletno Din 16.—

četrtletno Din 9.—

Moč ruske armade.

O rdeči armadi se mnogo piše in razpravlja, vendar je o njej znano le malo zanesljivega. Po sovjetskih podatkih šteje armada danes 565.000 mož stalne redne vojske ter vojno milico z obveznim 8 do 11mesečnim kadrskim rokom. V slučaju vojne sestavlja milica posebno rezervno armado. Člani rdeče armade so danes bolj stoječi kot katerihkoli drugih poklicev, izvzemši člane državne policije. Disciplina v vojski ni nič manjša, kakor je bila v carski armadi, ker se polaga velika važnost na propagando med vojaštvom. Pa tudi med civilnim prebivalstvom se vrši živahna agitacija. V to svrhu prirejajo posebne »vojaške dneve«. Vsled tega je nastalo na ozemlju SSSR nešteto strelskih ter športnih organizacij, ki vzdržujejo vojno razpoloženje med mladino.

V bivši ruski armadi se vojaštvo ni smelo baviti s politikom. Častnikom in vojakom je bilo prepovedano udeleževanje na političnih sestankih. Sovjeti pa nasprotno zahtevajo od vojaka in od častnika politično delavnost.

Ogromno važnost polagajo tudi na tehnično opremo rdeče vojske. L. 1932 so izdali v to svrho okoli 1,6 milijard zlatih rubljev. Sovjetska Rusija razpo-

MALA OZNANILA.

Sprejemem viničarja z več delavnimi močmi. Jarenina štev. 39. 1150

Samostojen vdovec s kapitalom išče gospodinjstvo že v letih v svrhu ustanovitve lastnega doma. Naslov v upravi lista. 1148

Posestvo dam v najem. Janžekovič, Gospodarska 33, Pobrežje pri Mariboru. 1149

Prodam malo posestvo, četrt ure od cerkve. Založe št. 76, Polzela. 1146

Singer šivalni stroj poceni na prodaj, tudi na hranilno knjižico. Škof, Maribor, Vetrinjska ulica 22. 1147

Zelite kaj prodati?

Imamo tedensko gotovo 100.000 čitateljev, med temi je Vaš kupec! Pošljite mali oglas, da ga najdete!

laga danes s 45 tvornicami, ki izdelujejo letala in druge vojaške potrebščine.

Zanimivo je tudi, da so v SSSR porladili poveljniški kader, kjer so nadomestili vse starejše bivše carske častnike z mlajšimi močmi, ki so izšle iz sovjetskih vojnih šol.

*

Več stoletnih žensk, kakor moških.

Dr. med. J. H. Greef iz Cannstat-Stuttgarta v Nemčiji piše v reviji »Archiv für Rassen und Gesellschafts-Biologie«, ki izhaja v Monakovem, o zaključkih svojega proučevanja življenja ljudi, ki so doživeli to visoko starost. Z nekaterimi je osebno govoril, drugim je zopet poslal vprašalne pole, katere so izpolnili sami, ali pa celo njihovi zdravniki. Ti odgovori so bili sestavljeni vestno in res nepristransko.

Prof. Greef je ugotovil zanimive reči. Število žensk, ki so ućakale 100 let, je bilo skoro dvakrat večje kakor število takšnih moških. Profesor ni proučeval samo razmer na Pruskem, temveč tudi v drugih krajih nemške države. Pruski statistični urad je izvajanja dr. Greefa potrdil. Saj je ugotovil, da je prišlo na Pruskem na 128 stoletnih ljudi 86 žensk in samo 42 moških. Med 86 ženskami niti ene, ki bi bila vegetarka, to je, da bi živela samo z rastlinsko hrano in bi zavračala meso. Značilno je tudi, da je dr. Greef ugotovil, da je med stoletniki mnogo moških, ki so zelo radi uživali alkoholne pijače. Takih ni samo mnogo na Pruskem, temveč tudi v drugih deželah v Nemčiji. Žensk, ki bi bile uživale alkohol in bi kljub temu doćakale 100 let, je seveda manj. Med ženskami bi ne bilo niti ene, ki bi bila kadila; nasprotno je med moškimi silno veliko kadilcev, in sicer prav strastnih. Med 43 moškimi je bil samo 1 nekadilec. Količina tobaka, ki ga pokade, je različna. Kakor rečeno, mnogi izmed njih strastno kadijo.

Ti starci seveda niso uganjali športa v svõji mladosti, kakor danes mi. Bili

pa so dobri plavači in telovadci med njimi. Med stoletniki je dr. Greef ugotovil, da je zelo mnogo takšnih, ki so radi mnogo hodili. To dokazuje, da je hoja človeškemu zdravju silno koristna. Vsi stoletniki so naglušni, poleg tega pa tudi silno slabo vidijo. Glede spomina starčkov in stark je dr. Greef ugotovil staro resnico: stoletniki se bolj natančno spominjajo dogodkov iz zgodnje mladosti kakor poznejših in najnovejših...

*

Iz zgodovine Panamskega prekopa.

Panamski pekop spaja Atlantski ter Tihi Ocean in je zgrajen na najožjem mestu Osrednje Amerike.

Prvič je prehodil to ožino leta 1510 mož, ki je bil med celo ekspedicijo prepričan, da hodi ob obali Azije, ali pa po ogromni pokrajini, ki leži pred Indijo. Ta mož se je pisal Vasco de Balboa. Prpadal je tolpi pustolovcev, ki so 20 let po odkritju Amerike po Kolumbu začeli naseljevati novo odkrite dele sveta.

Balboa je živel na otoku Hispaniola, ki se imenuje danes Haiti pred Osrednjo Ameriko. Nekega dne je pobegnil pred upniki, se je pustil stlačiti v sod, katerega so privaljali na ladjo. Zakoni so bili tedaj v novoodkritem delu sveta zelo strogi. Beg pred upniki so kaznovali s smrtjo. Na ladji niso bili nič kaj veseli, ko so izvlekli iz soda znanega klateža, ki je zaigral svojo glavo. Kapitan ladje, ki je nameraval ekspedicijo v ožino Panama, je rabil za tako podjetje drzneže in radi tega tudi ni vrgel Balboa v ladje v morje. Po izkrcanju in pri prodiranju skozi pragozd se je izkazal Balboa kot zelo uporaben kažipot, ki je postal kmalu vodja cele ekspedicije. V svetišču v pragozdu pri Kaziku Dabayda je našel toliko zlata, da je verjel, da je zašel v pravljico zlato deželo. V pohlepu po zlatu je brzel kar na, prej preko gozda ter močvirij in na ta način je prekoračila njegova ekspedicija najožje mesto Osrednje Amerike in

je zagledala na drugem koncu spet neizmerno morje — Tihi Ocean. 25 dni je bil Balboa na potu in je videl kot prvi belokožec Tihi Ocean z višine. Pri pogledu na morje se je zgrudil na kolena, pustil je podreti drevo, iz drevesa so napravili križ in vanj so urezali ime španskega kralja.

Ko so postavili križ na višini, se je podal Balboa sam z golim mečem proti morju. Stopil je v vodo do prs in je po tedaj običajnem obredu proglasil novoodkrito morje za last Kastilije.

Pet let za tem so Balboa obglavili. Eno leto po obglavljenju je bilo ustanovljeno na kraju prvega odkritja Tihega Oceana mesto Panama.

In zopet čez eno leto so že prevažali na vozovih preko te vžine zločljive ladje odkriteljev raznih delov Južne Amerike.

Prvi načrt za prekop preko omenjene ožine je iz leta 1529 in ga je pustil natančno proučiti Karl V. Njegov naslednik Filip II. je dal načrt leta 1567 zakopati z utemeljitvijo, kar je združil Bog, naj ne poskuša človek, da bi razdružil.

Sredi 19. stoletja so šele zgradili železnico od mesta Colon ob obali Atlantskega Oceana do mesta Panama ob Tihem Oceanu. O tej železnici gre glas, da je pod vsakim njenim pragom pokopan en Kitajec, ki je pri gradnji preminul radi neznosnega tamošnjega podnebja.

Ko je enkrat stekla železnica preko ožine, so se začele ustanavljati prekopne družbe in se pogajati za podelitev dovoljenja za gradnjo prekopa. Zamisel prekopa je postajala vedno bolj nujna potreba, o kateri so razpravljali z mrzlično naglico.

Leta 1879 so vprašali francoskega inženerja Lessepsa, ki je zgradil Sueški prekop, če bi bili načrti za Panamski kanal izvedljivi? Lesseps je odgovoril na stavljenju mu vprašanje z — da! Inženjer Lesseps je stopil s 74 leti na čelo družbe »Compagnie universele du Canal interoceanique«, ki se je lotila 78 km dolgega prekopa, kojega 20letnico predaje prometu so slavili Amerikanci letos.



Žalostnega srca javljamo, da je umrl prečastiti gospod

Matija Ljubša

vpokojeni kazniški duhovnik.

Pokojni je bil sedem let tudi v upravnistvu naših listov zelo vesten in natančen upravnik. Njegovo delo za katoliški tisk naj mu večni Plačnik v svoji neskončni dobrotljivosti obilno poplača!

Pogreb pokojnega je dne 13. novembra 1934 v Celju.

Sv. maša zadušnica je v petek zjutraj ob 7. uri v mariborski stolnici.

Maribor, dne 12. novembra 1934.

Tiskarna sv. Ćirila v Mariboru.



Tiskarna sv. Ćirila v Mariboru naznanja žalostno vest, da je njen dolgoletni sodelavec, g.

Boštjan Ferk

ćrkostavec v pokoju,

danes v pondeljek dne 12. novembra 1934, ob 9. uri dopoldne, previden s sv. zakramenti za umirajoće, v 75. letu starosti, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb dragega pokojnika se vrši v sredo, dne 14. novembra 1934, ob pol treh popoldne, iz mestne mrtvašnice na pokopališće na Pobrežju.

Sv. maša zadušnica bo v četrtek dne 15. novembra 1934, ob 7. uri zjutraj v stolni cerkvi.

Zvestega sotrudnika priporočamo v blag spomin in molitev.

Maribor, dne 12. novembra 1934.

Čitateljem v pouk in zabavo.

Ledena streha.

Ledena streha v višini okrog 63 milj nad severnim polarnim ozemljem je najvažnejše odkritje francoske ekspedicije, ki se je celo leto mudila v Scoresby Sundu v vzhodni Grönlandiji. Že prej so sicer domnevali, da je nad Grönlandijo ledena streha, toda francoski raziskovalci so prvi, ki se jim je posrečilo, ta naravni pojav ne samo dokazati, temveč tudi določiti njegovo višino nad zemljo. V ta namen so rabili odmev, ki pomaga izmeriti tudi globino morja. Na ladji ustrelje in potem izmerijo čas, ki ga rabi pok, da doseže morsko dno in se vrne kot odmev na ladjo. Ker poznamo hitrost zvoka, lahko na ta način izračunamo globino morja. — Tako so storili tudi francoski polarni raziskovalci na ledeni strehi in ugotovili so, da je okrog 63 milj nad zemljo, kjer je zrak že zelo redek. Ledeno streho tvorijo zmrznjene kapljice vode, mnogo manjše od deževnih kapljic. Francoski polarni raziskovalci domnevajo, da igra ledena streha važno vlogo pri postanku viharjev na vsem severnem delu zemlje. Upajo, da se jim bo posrečilo dokazati, da nastajajo viharji visoko na severu. Z ustanovitvijo mednarodne meteorološke stanice na Grönlandiji bi se dale po njihovem mnenju preprečiti mnoge nesreče na morju.

Mesto tisoč dišav.

Par ur od mesta Nizza, blizu znane igralnice Monte Carlo, na južnem Francoskem, leži lično mestece Grasse, katerega obdaja 25.000 ha cvetličnih polj. Tamkaj rastejo vse mogoče duhteče cvetlice. Če se bližamo omenjemu mestecu v spomladanskih ter poletnih mesecih, vohamo, da je celotno ozračje prepojeno s prijetnim vonjem. Nepopisno krasen je tudi pogled na različno duhteče cvetje, ki se pozibava v lahnem pišu.

V okolici mesteca Grasse cvetočih cvetlic ne trgajo, ampak jih kosijo. Cvetje predelavajo v 35 tvornicah v dišave ali parfume.

Trojni način pridelave.

Po celem svetu znane francoske parfume izdelujejo na trojni način.

Nekatero cvetje spravijo v velike kotle, ga kuhajo in pri zelo visoki vročini daje sopara rožno olje. 12.000 kg rožnega cvetja je treba za 1 l rožnega olja.

Drugi način je ta: Posode namažejo z mastjo. V mast vlagajo dišeče cvetje vsak dan skozi tri mesece. Mast se povsem navzame dišav iz cvetja. Nato spravijo z dišavami prepojeno mast v alkohol, kateri se istotako prepoji s prijetnim duhom. Mast porabijo za milo, alkohol je parfum.

Tretji način: Cvetje stlačijo v posode, v katerih je posebna tekočina (petrolejev eter) in primešajo še alkohola.

To zmes trosijo na posebnih strojih. Tako pridobljen cvetlični sok spravijo v velike kotle, ki so zaradi nevarnosti eksplozije daleč izven mesta. Po omenjenih kotlih ostane parfum vskladiščen po 10 in še več let.

Pridelava parfumov ni lahka in so potrebni za ta posel dobro izšolani kemiki.

Poprej smo beležili, da je potrebnih 12.000 kg vrtnic za 1 l rožnega olja. Za 1 l kakoršnegakoli parfuma je treba 300 kg cvetja.

Pajki kot ribiči.

Narava ni nikoli v zadregi, če gre za razdelitev življenjskih pogojev. O pajkih je znano, da se preživljajo z različnim mrčesom ter z žuželkami. So pa tudi vrste pajkov, ki se lotijo majhnih ptičev, mladih podgan in različnih drugih manjših živali. Pajki, ki živijo ob vodah, se spuščajo nad ribe, ker jim nudijo te mnogo več hrane nego žuželke.

Pajek, ki lovi ribe, se imenuje dolmedes, je dolg 2 cm in lovi ter izsesava ribe v dolžini 8 cm. Opazovali so, kako se spusti omenjeni pajek po veji nad vodo nad ribo. Z ugrizom jo ohromi, jo potegne na suho ter izsesa.

Druga vrsta ribolovnih pajkov se poslužuje drevesnega lista za splav. S takega splava napada mirno plavajoče ribe.

V južni Floridi (polotok Sev. Amerike) je videl naravoslovec, kako je odvedel pajek majhno mrtvo ribo. Prvotno je bil prepričan, da je zadel pajek na že poginjeno ribo. Kmalu za tem je zapazil drugega pajka iste vrste, ki je vlekel še živo ribo na list.

Nemški raziskovalec Karl Berg opisuje dva pajka (samici) iz Argentine, kateri je opazoval na lovu majhnih žabic. Pajek, ki se loti žabje zalege, spada k družini volčjih pajkov. Ob potokih ter grabah spleta mreže, kojih eden konec sega v vodo. Žabice se pričnejo igrati s precej močno mrežo, po kateri se spusti pajek in odnaša eno žrtev za drugo.

Čudna navada.

Vsako leto enkrat priredi »Madame Tussaud« v Londonu pojedino, na katero povabi samo po nekaj izbranih gostov. Ta pojedina se vrši sredi junakov svetovne zgodovine in med največjimi zločinci človeškega rodu. Sredi giljotin prinesejo gostom na mizo predjedi in pijače, ki jih gosti použijejo v družbi članov angleške kraljeve rodbine in drugih odličnikov. Med njimi sede n. pr. Bernard Shaw, Shakespeare in Napoleon. Desert pa servirajo kar v sosedni sobi, kjer visijo na stenah odsekane glave usmrčenih zločincev, v kotih pa čepijo strašče postavbe banditov in ropar-

jev. Kdo je ta »Madame Tussaud«, ki prireja te grozljive pojedine, se bo sedaj marsikdo vprašal? Le počasi! »Madame Tussaud« ni nobena ženska, ampak zavod z ženskim imenom, zavod, ki hrani voščene figure (kipe) slavnih ljudi tega sveta. V kabinetu Tussaud najdeš vsakogar, ki se je kakorkoli proslavil, bodisi z dobrimi ali s slabimi čini. Tu sedijo državniki poleg zločincev najnižje vrste in figure kraljev in kraljic delajo družbo izrodkom, ki jih je kdaj obsijalo solnce na zemlji.

Nehvaležni mrtvec.

V Moskvi se je nedavno primerila naslednja resnična zgodba: Neki hitro brzeči tovorni avtomobil je trčil v mrtvaški voz, ki je vozil proti krematoriju (sežigališču mrličev). Na vozu v krsti je po ruskem obredu ležalo odkrito truplo nekega mrliča. Krsta je padla z voza in pod deskami je hipoma nastal velik hrup. Bil je »mrlič«, ki ga je sunek prebudil od navidezne smrti in si je zaradi padca z voza zlomil nogo. Človek, ki je bil po tem čudnem naključju otet sežiganja in pohabljen hkrati, pa se je sedaj izkazal nehvaležnega državljana. Čim si je nekoliko opomogel, je vložil tožbo proti vozaču tovornega avtomobila. Zahteval je od njega rento (denarno odškodnino) zaradi telesne poškodbe. Toženec je odklonil zahtevo in dejal, da bi sam imel pravico do rente, ker je navidez mrtvega obudil k življenju, sicer bi ga bili sežgali pri živem telesu. Tožitelj pa mu je odvrnil, da bi tega gotovo ne bil čakal, ker v krematoriju še enkrat preiščejo vsakega mrtveca pred upepeltvijo. Sodišče je nato odgodilo obravnavo, da zasliši nekatere očitvidce, narkar bo šele izreklo razsodbo.

Parnik iz lepenke.

Parnik iz lepenke, ki ima dovolj prostora za 100 potnikov in opravi v mirni vodi 90 kilometrov vožnje na uro, je izum ruskega inženjerja Aleksandra Hartwiga. Svoj izum imenuje popolnoma priprosto »plastična masa«, a gre za lepenko, ki se pripravi pod velikim pritiskom v visoki temperaturi. Nepropustnost, izredna trajnost in nezgorljivost so tri temeljne lastnosti te mase. Parnik, ki ga je v modelu inženjer Aleksander Hartwig zgradil iz te mase, ima obliko vodnega letala brez kril. Potniški prostori so med dvema plavacema, ki merita 22 metrov v dolžino in sta medsebojno zvezana z mostom. Pogon dajejo Dieselovi motorji, ki ženejo dva dvojna vijaka. V plavacih so spalni prostori tipa Pullmann, nad njimi so potniški krovi, a v notranjosti mosta, ki veže plavača, je salon, restavrant itd. Ruska vlada se zelo zanimiva za Hartwigove načrte in če se obnesejo, bo dala zgraditi takoj več ladij tega tipa za velika ruska celinska jezera.

MALA OZNANILA

Cenik malim oglašom.

Vsaka beseda v malem oglasu stane Din 1.— (Preklici, Poslano, Izjave pa Din 2.— za besedo.) Davek se zaračunava posebej do velikosti 20 cm² Din 1.—, do velikosti 50 cm² Din 2.50. Kdor inserira tako, da ne pove svojega naslova, ampak mora zbirati uprava lista prijave, doplača še Din 5.—. Mali oglasi se morajo brezjemno plačati naprej, sicer se ne objavi. Kdor hoče odgovor ali naslov iz malih inseratov, mora priložiti znamk za Din 2.—, sicer se ne odgovarja.

Majerja, brezpogojno pridnega, poštenega in vajenega živinoreje, se sprejme spomladi. Imeti mora nad štiri delavne moči, 2 moški, ter 2 glavi goveje živine. Mesečna plača, deputatna zemlja ter delež pridelkov. Ponudbe do 1. decembra upravniku pošte v Gornji Radgoni. 1144

Dekla za vsa gospodarska in hišna dela se takoj sprejme. Ponudbe na upravo lista pod: »Pošteno dekle«. 1145

Dekle želi službe k mali družini. Naslov v upravi lista. 1143

Oddam za svojo deklico, 4 leta staro. Naslov v upravi lista. 1135

Kravar oženjen, ki je že bil v taki službi in ki zna dobro dojit, se sprejme. Ponudbe pod »Kravac na upravo lista 1137

2 do 3 delovne moči, ki govorijo nemško, brez otrok, se sprejmejo na viničarijo Rogina v Slivnici pri Mariobru. 1139

Prodam posestvo 9 oralov. Partinje 19, p. Sv. Jurij v Slov. goricah. 1138

Nova hiša, 2 sobi, predsoba in kuhinja, njiva, mladi sadonosnik in vrt na zelo prometnem kraju se ceno proda. Potrebni kapital 20.000 Din. Bezna št. 50 pri Rušah. 1136

Potrebujem pomočnika pri prvi šajbi takoj. Plača po dogovoru. Franc Reisp. Fram. 1125

Manjše posestvo se išče v najem za večletno dobo. Najemnina plačljiva takoj v gotovini. Ponudbe poslati na upravo lista. 1107

Separatorje (Milchenträumungsmaschinen) za 300 do 500 litrov v uri, v dobrem stanju, proda od Din 1800 dalje radi delne likvidacije mlekarne Bernhard, Maribor. 1140

Klobuke in copate (počne) lastnega izdelka kupite najceneje pri Francu Bernik, Maribor, Trg Svobode 8. Popravljam klobuke od 20 do 35 Din. 958

Voz z kripo za prodati. Maribor, Meljska cesta 24. 1103

Vaš denar ni v nevarnosti, če kupujete sadna drevesa in vinsko trsje le v znani in dobri drevesnici J. Gradišnik, Šmarjeta pri Celju. Zahtevajte cenik! 1038

Zahvala.

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so spremili našega dobrega ateka

Jožefa Fišer

k večnemu počitku. Posebno se zahvaljujemo svetokriški in šentpeterski duhovščini, tamošnjemu učitelstvu, pevskima zboroma in vsem darovalcem cvetja. 1141

Plat, Okolica Slatina, 6. nov. 1934.

Rodbina Fišer.

Kupite pri naših insercih!



ČEVLJI

Din 19.—, 21.— otročji
Din 28.—, 33.— dekliški
Din 55.—, 66.— fantovski
Din 66.—, 89.— ženski
Din 66.—, 80.— moški.

Snežni čevlji

Din 24.— otročji in dekliški
Din 30.—, 34.—, 38.— ženski.
Gorski čevlji od Din 145.— dalje.

TRGOVSKI · DOM
Sternceki
TOVARNA · PERILA · IN · OBLEK

Celje št. 24

Zahtevajte veliki ilustrirani cenik, katerega dobite zastoj. Kar ne odgovarja, se zamenja ali vrne denar.

Koledar Slovenskega gospodarja



Iz tehnike
Dimnikarski predpisi
Pravica revnih
Zastaranje pravic
Kako se pozna starost govedi
Praktične nasvete za ohranitev Vašega zdravja
Nega zob
Sejmi za Stajersko, Koroško in Prekmurje
Sejmi na Kranjskem
Tabela: Kako se določi vsebina debel in hlodov na podlagi dolž. in srednjega premera
Tabela: Kako se izračuna kubična mera okroglih debel ali klad

Vsebina koledarja Slovenskega gospodarja za leto 1935 je sledeča:

Kalendarij od oktobra 1934 do decembra 1935
Vremenski ključ
Cirilica in latinica
Poglavarstvo katoliške cerkve
Vladarska hiša Jugoslavije
Jugoslavija v številkah
Države vsega sveta
Poštne pristojbine
Plačevanje kmetijskih dolgov
Denarstvo
Denar in delo naj se izplača v sadjarstvu
Nova doba v hmeljarstvu
Zatiranje sadnih škodljivcev
Zatiranje plevela — zvišanje pridelka
Globoko oranje pomnoži rodovitno zemljo
Koliko in v čem se izplača pokladanje tečnih (močnih) krmil kravam molznicam
Nekaj o naprednem čebelarstvu
Kako se mešajo umetna gnojila
Tabela kubičnih metrov okroglega lesa drevesa
Tabela za preračunavanje oralov in kvadratnih sežnjev v hektare, are in kvadratne metre
Tabela: Koledar brejosti
Tabela: Koliko časa traja pojava pri domačih živalih
Tabela: Razmerje med živo težo in težo zaklane živine
Tabela: Pri zaklani živini dobimo v odstotkih k živi teži
Tabela: Prejemki } za 12 mesecev
Tabela: Izdatki }
Tabela: Zapisnik delavcev in njih plače, 6 strani
Tabela: Zapisnik plače v blagu in delu, 2 strani
Tabela: Zapisnik živalskega prirastka, 4 strani
64 strani praznega, črtanega papirja

Vsebina sama že sili vsakega razumnega gospodarja, da si kupi ta koledar. Poleg te vsebine je pa koledar tako urejen, da služi kot povsem zadostna knjiga za vse kmetijsko knjigovodstvo in vse beležke, ki si jih v kmetijskem gospodarstvu mora vsakdo zapisovati, da ima vse v redu.

Zunanja oprema koledarja, ker je vezan v celo platno, ima priložen svinčnik, na robu odčitano mero, znotraj pa močen denarni predal, je prvovrstna. Cena koledarju je Din 10.—. Po pošti ga pošljamo za Din 11.—. Najbolje je, da pišete po koledar, dobite položnico in plačate Din 11.—, ali pa nam v pismu pošljete znamk za Din 11.—. — Organizirajte skupna naročila! Kdor bi bil pripravljen to prevzeti, naj se javi!

Naročila sprejema Tiskarna sv. Cirila v Mariboru

Zimske potrebščine kupite najcenejše v trgovinah Senčar, Mala Nedelja, Ljutomer, Štrigova. 1064

Klobuki, čepice, nogavice po najnižji ceni pri A. Filipančič, Maribor, Vetrinjska 6. 903

Za klobase — krvavice in riževe izdelujemo specijalno dišavno mešanico, katera daje klobasam dober okus in prijetno aromo. Ako hočete imeti res dobre klobase, poslužujte se »Aromatina«. — Glavna zaloga »Aromatin« dišavne mešanice: **Adria Coloniale, Filip Šibenik, Ljubljana.** — Zahtevajte »Aromatin« pri Vašem trgovcu. Za poskusne vzorce vpošljite 3 D v znamkah. 1108

Cunje, staro železje, mesing, kupfer, krojaške odrezke, star: papir in ovčjo volno kupuje: Arbeiter, Maribor, Dravska ulica. 650

Pozor!

Klobuke

dobite najcenejše pri tvrdki

Bogataj & Janc

Maribor, Gosposka ulica 3.

Izdelki samo iz lastne tovarne. Oglejte si naše izložbe in cene. 999

Pozor!

Družinska pratika!

Izredno lepo opremljena je že na prodaj. Dobite jo v knjigarnah Tiskarne sv. Cirila v Mariboru in Ptuju.

Trgovci dobite izreden popust. -- Predno kupite drugod, vprašajte pri Tiskarni sv. Cirila.

Hranilnica Dravske banovine Maribor

Centrala: Maribor

v lastni novi palači na oglu Gosposke-Slovenske ulice.

Podružnica: Celje

nasproti pošte, prej Južnoštajerska hranilnica.

588

Sprejema vloge na knjižice in tekoči račun proti najugodnejšemu obrestovanju. Najbolj varna naložba denarja, ker jamči za vloge pri tej hranilnici Dravska banovina s celim svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Hranilnica izvršuje vse v denarno stroko spadajoče posle točno in kulantno.

V S A K P R E V D A R E N S L O V E N S K I G O S P O D A R Z A V A R U J E

S E B E , S V O J C E I N S V O J E I M E T J E L E P R I

V Z A J E M N I Z A V A R O V A L N I C I V L J U B L J A N I

167

PODRUZNICA: CELJE palača Ljudske posojilnice.

GL. ZASTOPSTVO: MARIBOR Loška ulica 10



KRAJEVNI ZASTOPNIKI V VSAKI FARI!



Naši javnosti!

Vse, kar dobimo gotovine iz starih posojil, izplačujemo vlagateljem s starimi vlogami v enakih zneskih. Upamo, da se bodo te razmere kedaj zboljšale.

Vse nove vloge imamo stalno razpoložljive. Vsak vlagatelj, ki na novo vlaga, lahko dobi od nove vloge vsaki dan vso vlogo nazaj. Teh vlog imamo preko 1,500.000 Din.

Ves denar, pri nas naložen, je popolnoma varen. Naše naložbe pri 15 denarnih zavodih ne bodo utrpeli nikake škode vsa naša posojila so zavarovana s hipotekami. Poleg tega imamo lastne milijonske rezerve, če bi tudi kaka izguba kje nastala, in konečno jamči za varnost vlog v znesku 55.000.000 Din 4675 članov s premoženjem okrog 500.000.000 Din.

Z našimi hranilnimi knjižicami se ne trguje, vsak zahteva za nje celotno svoto.

Ne nasedajte ljudem, ki se zastonj trudijo, da bi z lažmi omajali zaupanje javnosti napram našemu zavodu.

Je tudi ne moremo sami v ce.oti kljubovati svetovni gospodarski in domači denarni krizi, vendar pa smo v moči kljubovati ji tako, da bodo naši vlagatelji obvarovani vsake škode.

Spodnještajerska ljudska posojilnica v Mariboru.